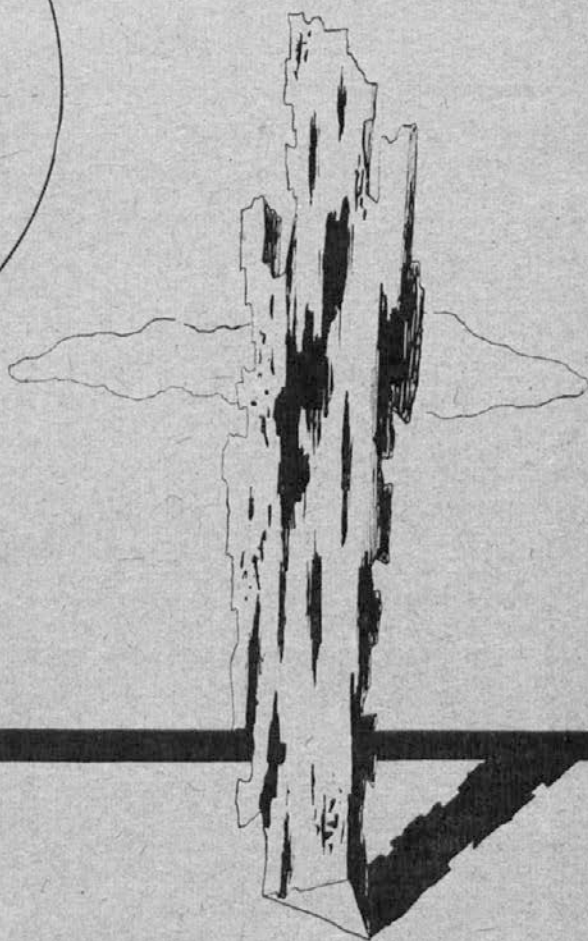
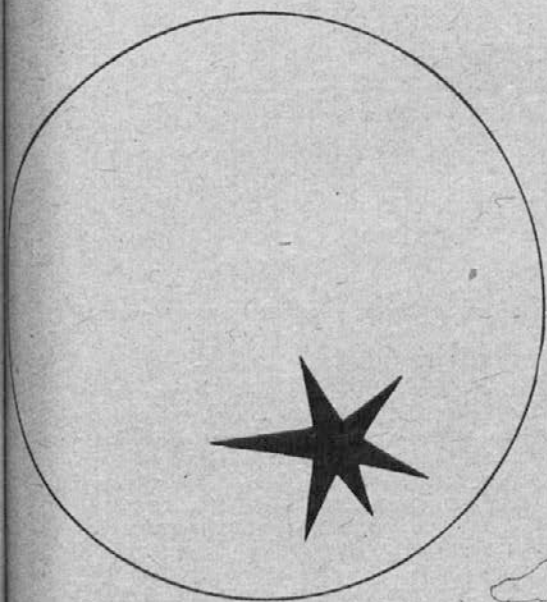

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

NAŠA ZVEZDA

V

1935-36

3

»Naša zvezda«, dijaški kongregacijski list, V. letnik. V šol. letu 1935/36 bo izšel v desetih številkah. Naročnina za dijake 18 Din, za nedijake 25 Din. Posamezna številka 3 Din. Za Avstrijo 3 šil., za Italijo 7 lir.

Založnik in izdajatelj: Vodstvo dijaških marijanskih kongregacij v lavantinski in ljubljanski škofiji. Za založništvo in uredništvo odgovarja dr. Ign. Lenček.

Uredništvo: Dr. Ignacij Lenček, Št. Vid nad Ljubljano, Zavod sv. Stanislava.

P. Venceslav M. Vrtovec S. J., Ljubljana, Zrinjskega c. 9.

Uprava: P. Leo Božič O. T., Ljubljana, Križanke, Napoleonov trg 1. — Ček. rač. 16.098. **Tisk in klišei** Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani (K. Čeč).

VSEBINA 3. štev.: V pričakovanju (P. Vrtovec S. J.)
Duhovno življenje kongreganistov (P. Remec S. J.)
Praporščak (V.)
Naše taborjenje (F.)
Iz kina v kino (Ciprijan)
Sveti Stanislav Kostka (pesem, L. J. Žabkar)
Slovenski dijaški vzornik (Dr. Fr. Jaklič)
Kongregacijska proslava (P. Vrtovec S. J.)
Zakaj, kako in kaj naj čitam (Jd)
Dalmatija est terra (Mušič)
V Knici (Peter Ribič)
Obzornik
Uganke

Kongreganist in kongreganistinja!

Naša zadnja novost je dijaški kongregacijski koledarček. Izdal ga je konzorcij našega glasila »Naša zvezda« in je namenjen študentu in akademiku. Za smešno nizko ceno ga dobiš povsod. Samo šest dinarjev stane, pa je v lepo platno vezan, barve imaš po volji na izbiri, zlat napis in pa izredno praktično žepno obliko ima. Student, ta koledarček je čisto tvoj in če si količkaj ponosen na svoj stan in še na svojo kongregacijo in če hočeš samemu sebi dobro, ga naroči! Naklada je majhna, pozuri se, da ne zamudiš! Vadecum ti bo na poti skozi celo liturgično leto s svojimi lepimi mislimi, ki so nanizane pod dnevi, za vsak mesec posebej! Članki te bodo informirali, kakšno je in kakšno mora biti življenje med nami študenti, akademiki: društveno in kulturno; vse aktualnosti, gospodarsko-socijalni program, globoka religiozna osnova, udarnost in neomajna zve-

stoba Cerkvi in domovini. Tudi za tvoje šolske skrbi je poskrbljeno. Vse matematične formule, cele vrste nepravilnih francoskih in krepkih nemških glagolov in še popolnoma nova poštna tarifa in za nameček imaš še na koncu cel kup praznega papirja, na katerega boš lahko marsikaj lepega in zanimivega napisal in ohranil pozabljenju.

Kongreganist in kongreganistinja! Koledarček vam hoče samo dobro in zato naj ne bo nikogar med vami, ki ga ne bi imel poleg svojega stanovskega glasila »Naša Zvezda«. Svoji k svojim, ti tudi! Če je delavec ponosen na svoj koledarček, kaj šele kongreganist! Torej tvoj sklep: enkrat ali dvakrat se premagam, ne pojdem v kino, par cigaret manj na dan, to in ono ugodnost za enkrat izpustim in vadecum bo moj. Jaz sem tako storil! Pojdi in stori tudi ti tako! Ne bo ti žal.

Urednik Ti piše ...

Vse rokopise pošljite do 24. vsakega meseca. One, ki pošiljajo uganke, prosimo, naj bodo, če le morete, brez risb, ker klišei veliko stanejo. Če pa bo uganka duhovita, jo bomo kljub temu priobčili!

Hotimir: Hvala Ti. Samo risba je slaba in klišei predrag. Če se ne motim, je bila ta uganka že v nekem nedeljskem »Slovenec« ali »Mentorju«.

Creditor: Tvoja pesem »V nove zarjce« ima še pomanjkljivosti. Tako n. pr.: »nova mi pota hodili naprej« — glagola ni, »mi« pa je nepotreben. Vidi se včasih, da iščeš

samo pripravnne besede za rimo. Morda po pravim in prinesem. Ti pa mi še kaj pošlji. Le pogum! In ime?

Vinodolski Janez: Tvoja pesmica ni slaba, vendar pa moraš bolj paziti na ritem. Zadnja kitica je ritmično še najboljša, prva pa kar nič lepo ne teče. Še pošlji! (Pravo ime mi pa — pod tajnostjo — lahko izdaš!)

A. M.: »Pred prazniki« je ritmično preveč neenotna. »Praznik« je boljše. Vidi se, da imaš pesniško žilico, samo izraz je še malo neokreten. Mešaš pa tudi ritem.

V. letnik

1935-36

3. štev.

V pričakovanju

Vse naše življenje je pričakovanje tistega, kar bo prišlo. Med šolskim letom pričakuješ počitnic, v srednji šoli čakaš na maturo in univerzo. Nato pričakuješ zadnji izpit, potem nameščenje in nato še marsikaj.

V pričakovanje je vključeno vse življenje. Sv. Pavel govori o velikem pričakovanju vsega božjega stvarstva. *Expectatio creaturae...* (Rim 8, 19.) In še zadnji stavek Vere pravi: *Et exspecto* — pričakujem vstajenja mrtvih in življenja v prihodnjem veku.

Velika modrost je v tem, da kdo zna prav pričakovati. Nes pametne device v evangeliju tega niso znale. Pametne device pa so poskrbele za olje, ki naj sveti Ženinu na poti. In samo one so se mogle udeležiti svatbene gostije.

Pravo pričakovanje je v dobri pripravi.

Zastonj pričakuješ konca semestra ali velikih počitnic, če se že zdaj ne trudiš za dober uspeh. Zastonj pričakuješ mature, če se ne pripravljáš nanjo.

Advent — čas pričakovanja velikega Kralja, in zato tudi čas priprave. Vedno pričakujemo kakšen prihod Kristusov: z vsako milostjo prihaja Kristus k nam. Novo spoznanje in večja ljubezen do njega je nov njegov prihod v dušo. Žalosten mora biti, kdor Jezusa ne pričakuje več.

Tisočletja ga je svet pričakoval, vzdihoval po njem, po odpusčenju njegovem in po njegovi milosti. Preroki so ga oznanjali. Marija ga je pričakovala kakor mati pričakuje svojega prvorojenca.

Ne misli, predragi, da se boš mogel približati Kristusu brez priprave. kar tako, kakor utrgaš mimogrede obpotni cvet. Če ga hočeš najti, ga moraš znati pričakovati, moraš biti pripravljen nanj.

Otresite zaduhlih se sanj!

Po bliskovito gre vseh živih dan,

kdor ga je zamudil — ves klic zaman —

doživi ga le, kdor je pripravljen nanj!

To temeljno modrost, kako naj se pripravljamo za obisk Jezusov, nas uči Cerkev vedno znova. V teh dneh še posebno. Skozi štiri tedne adventa nas vodi do Betlehema, do jaslí, do božiča, do Jezusa.

Pojdi k Mariji in priporoči se ji, kajti po njej prihaja vselej njen Sin. Da, po Mariji, kongreganist!

Pojdi še k svojemu voditelju in mu reci: Vas je postavil Bog, da vodite mlada srca. Povejte mi torej, kako moram jaz pripraviti v svojem srečanju »pot Gospodovo«. In razložil ti bo misli in molitve sv. Cerkve v adventu. Govoril ti bo o očiščenem, ponižnem in zaupnem srečanju, ki bo prav gotovo prišlo do Jezusa: saj mu gre Jezus že naproti...

P. Vrtovec S. J.

Notranje življenje kongreganistov

Navadno se govori o treh namenih Marijine kongregacije: češčenje Matere božje, samoposvečenje in apostolat. Toda če natančno pregledamo pravila in zgodovino kongregacije, opazimo, da ima kongregacija prav za prav en sam veliki namen: **posvečenje**. Češčenje Matere božje je že bolj pot in sredstvo v dosego posvečenja, apostolat pa nujni izraz posvečenja.

Posvečenje, ki ga zasleduje Marijina kongregacija, obstoji v stanu primerni verski popolnosti katoliškega človeka. Verska popolnost katoliškega človeka je po ljudeh zelo različna in ima več stopenj. O katoliškem dijaku se lahko reče, da je kolikortoliko versko popoln, če se navadno varuje smrtnega greha, se prizadeva kolikor največ mogoče obvarovati se tudi odpustljivega (malega) greha, če moli, pogostokrat sprejema sv. zakramente in skuša vse svoje mišljenje in življenje oblikovati po nauku Kristusovem oziroma od Kristusa ustanovljene sv. Cerkve. DMK od svojih članov ne zahteva samo rednega obiskovanja shodov in sestankov, marveč terja več in globlje stvari: **pogostno in vsakdanje sv. obhajilo, vsakdanjo sv. mašo, vsakdanje premišljevanje, duhovno čitanje, izpraševanje vesti, stalnega spovednika, vsakoletne duhovne vaje** in ne nazadnje **prisrčno češčenje Matere božje**. Z eno besedo, DMK terja od svojih članov globoko notranje versko življenje.

To notranje duhovno življenje je ena izmed najbolj značilnih lastnosti kongregacije. Ta lastnost podeljuje kongregaciji tudi njen *raison d'être*. Kongregacija, ki svojih članov ne navaja k notranjemu življenju, ne vrši svoje specifično kongregacijske naloge. Ako so pri nas nekatere dijaške Marijine kongregacije opešale in v vrsti drugih verskih družb odpovedale, se je to moglo zgoditi edinole zato, ker pri svojih članih niso več gojile intenzivnega notranjega življenja. Tista kongregacija, ki se vztrajno in krepko bori za to notranjo popolnost katoliškega dijaka, v vrsti drugih verskih družb ne le ne bo nikoli postala nepotrebna, marveč tudi ne bo nikoli nadkriljena. Pogoja pa sta dva: voditelj, ki razumeva nalogo MK, in sprejemljivo in požrtvovalno članstvo. Izmed verskih družb in ustanov, ki jih je sveta Cerkev ustanovila za posvečevanje ljudi v svetu, si nobena ni zastavila tako visokega, najvišjega cilja popolnosti, a obenem tako prikupljivega kot kongregacija s svojim geslom: k Jezusu po Mariji, nobena ne zahteva tolikšne pobožnosti in tolikšnega notranjega življenja, kot je to razvidno iz pravil in sredstev kongregacije, in nobena se ne more ponášati s tolikšnimi uspehi kot kongregacija. In če bi si druge verske družbe postavile še izrazitejše cilje in nudile še boljša sredstva posvečenja, kongregacija bo pred njimi hodila s svojo večstoletno preizkušnjo, ki priča, da je kongregacija zelo sposobna duše voditi po najbolj ravni in resnični poti svetosti. Kakor zavzema v sveti Cerkvi Družba Jezusova svoje posebno mesto in opravlja svojo posebno nalogo, podobno se bo zmeraj uveljavljala in bo uspevala ustanova Družbe Jezusove — Marijina kongregacija, ki je po svojem duhu, po svojih ciljih, sredstvih in organizaciji njen dobri posnetek in njena miniaturna.

Duhovno življenje, ki ga kongregacija terja od svojih članov in ki kongregacijo označuje, obstoja predvsem v trojnem udejstvovanju: v molitvi, Evhariistiji in žrtvi.

1. Molitev.

Pravi kongreganist, ki živi »iz Boga za Boga«, mora biti zmeraj združen z Bogom. Na zemlji se lahko dobro in prijetno počuti, toda svoje srce ima pri Bogu. Podobno kakor je študent, ki je šel na tuje in z užitkom opazuje lepoto novih krajev in ljudi, s svojim srcem vendarle doma. Za to združenje z Bogom ne zadostuje samo ontološko (bitno) združenje po posvečujoči milosti

božji. To združenje marveč mora biti zavestno. A zavestno se človek z Bogom združuje v molitvi. Zato kongregacija zahteva od svojega člana, da moli. Molitev je za kongreganista načelna zadeva in ne zavisí od trenutnega razpoloženja.

Molitev je trojna: ustna, premišljevalna in liturgična. Vse trojne molitve opravlja kongreganist. Najtežja je pač premišljevalna: zato jo bodo opravljali samo oni kongreganisti, ki imajo zanje sposobnost, čutijo njeno potrebo in od Boga prejemajo potrebnih milosti. Takšno potrebo po premišljevalni molitvi je čutil n. pr. sv. Alojzij, ki se je komaj dvanajstletnik dal poučiti o njenem načinu.

Splošno pa bodo kongreganisti opravljali ustno molitev. Ustna molitev je najlažja. To človek lahko opravlja tudi takrat, kadar za molitev ni posebno razpoložen. Ustna molitev zahteva najmanj napora in se je lahko poslužimo vsak trenutek. Vrsta molitve je nakazana v 34. pravilu: »Družbeniki naj vsak dan zjutraj, takoj ko vstanejo, na kratko obude vero, upanje, ljubezen; naj se božjemu veličanstvu zahvalijo za prejete dobrote, darujejo Gospodu svoja dela z namenom, dobiti vse odpustke, ki jih oni dan morejo; naj pokličejo na pomoč preblašeno Devico Marijo s tem, da vsaj trikrat zmoliijo Zdrava Marija.« Najpopolnejša ustna molitev, ki obsega vero, upanje, ljubezen in sploh vse, za kar kristjan mora moliti in zahvaljevati, je Gospodova molitev: očenaš, ki jo je učil moliti sam Sin božji in naš Odrešenik Jezus Kristus. Zato bo kongreganist očenaš zmeraj rad molil. Pravilo pravi tudi: »Družbeniki naj molijo sv. rožni venec ali kake dnevniice blažene Device Marije.« Zberi se pred molitvijo, pomisli, kaj moliš — in vzljubil boš ustno molitev. Sv. Cerkev svoje služabnike strogo obvezuje, da sleherni dan opravljajo najmanj eno uro ustne molitve (brevir). Sv. Cerkev dobro ve, kolikšna moč je v ustni molitvi, kako človeka odtrga od tega sveta in ga dvigne k Bogu in kako je dostikrat edina rešilna vrv. Pomanjkanje razumevanja za potrebo ustne molitve je zmeraj znamenje pomanjkanja pobožnosti; svetniki opravljajo dolge ustne molitve.

Pod besedo liturgična molitev razumemo vse one skupne molitve, ki se opravljajo v cerkvi, in ki je med njimi pač najodličnejša sv. maša. Kongreganist se bo sv. maše udeleževal kolikor največ mogoče z misalom v roki, oziroma bo najrajši sam stregel pri sv. maši. In s tem prehajam na drugo vrsto verskega udejstvovanja kongreganista, na njegovo evharistično življenje.

2. Presv. Evharistija.

Kristus je prišel iz nebes na zemljo, da bi mi ljudje imeli življenje, in sicer v izobilju. To življenje je udeležba na božjem življenju po posvečujoči milosti božji. In v tem je vse naše stremljenje po verski popolnosti in posvečenju, da bolj in bolj zaživimo življenje, ki izhaja iz Kristusa in se vrača nazaj k Bogu. Prvič se je iz Kristusa prelilo v nas to božje življenje pri sv. krstu, naraščalo je in se krepčalo z drugimi sv. zakramenti, največ v sv. obhajilu, ki je poglobitvi vir posvečujoče milosti božje. Pravilo 39 pravi: »Povabilo k pogostnemu in vsakdanjemu sv. obhajilu, ki je izšlo od svete stolice na vse vernike, naj velja posebno njim; zato se vsem družbenikom brez izjeme živo priporoča, naj se krepčajo z evharističnim kruhom ne le one dni, katere morejo kot družbeniki dobiti popolni odpustek, temveč se naj vsak prizadeva držati se pobožne in koristne navade, ki jo tako želi Kristus Gospod in katoliška Cerkev; zato naj se prizadeva, da čisto in vsak dan pristopa k mizi Gospodovi.«

Glavni namen kongregacije je posvečenje. A najmočnejši vir posvečenja je sv. obhajilo. Zato mora kongregacija svoje člane nujno voditi k sv. obhajilu.

Kjer ni najmanj skupnih mesečnih sv. obhajil, tam ni kongregacije, tam je kvečjemu versko prosvetno društvo, ki svoje člane pač lahko drži skupaj na podlagi verskega programa, a jim ne pomaga do višje popolnosti in svetosti. Kongregacija prireja skupna mesečna sv. obhajila, člane pa nagiba in jim priporoča, da često in vsak dan pristopajo k sv. obhajilu. Če drugi zahtevajo od svojih članov tedensko sv. obhajilo, ne pozabimo, da kongregacija priporoča vsakdanje. In zakaj ne bi kongreganisti, ki so se z vstopom v kongregacijo odločili za popolnejše življenje in višjo svetost, zares vsak dan ne pristopali k mizi Gospodovi? Saj se za sv. obhajilo ne zahteva drugega kot pravi namen in prostost od smrtnega greha. A kongreganist, ki mora trajno živeti v posvečujoči milosti božji, je prost smrtnega greha! Mali grehi in napake nas ne smejo zadržati od obhajilne mize. Čeprav sv. Cerkev želi, da bi verniki pristopali k sv. obhajilu kar najbolj čisti, torej prosti tudi malih grehov in napak, vendarle mali grehi in napake niso ovira. Mali grehi se odpustijo tudi izven sv. spovedi, n. pr. če obudimo kesanje ali storimo dejanje ljubezni do Boga.

Pa bolj kot grešnost, mislim, da kongreganiste zadržuje od sv. obhajila in sploh od evharistične usmerjenosti vsega mišljenja in življenja — nepoznanje Jezusa Kristusa. Nil amatum nisi cognitum. Kongreganist mora dobro poznati Kristusa, če naj ga ljubi in iz njega živi. Kje in kako pa naj se seznani s Kristusom?

Prvi vodnik do Kristusa je že narava sama. Skozi naravo je treba iti z odprtimi očmi in srcem sprejemljivim za čudežna božja dela. Potem nam bo vera rekla: Vsa ta lepota je od Boga, tu vmes je prst božji. Ona je odsvit Boga — kako lep, velik, mogočen in dober mora biti Bog sam!

Dalje spoznavamo Kristusa v dobrih ljudeh. Mislim na svetnike. Sami s seboj so se trudili in sebe oblikovali po Kristusovem nauku in vzoru toliko časa, da morejo reči s sv. Pavlom: »Ne-živim več jaz, v meni živi Kristus.« O sv. Frančišku Saleškem je rekla sv. Frančiška Santalska: »Veliko ljudi mi zatrjuje, če vidijo tega svetega moža, da se jim zdi, da vidijo samega Jezusa.« Namesto da bi požiral samo romane in krvavi povesti, vzemi od časa do časa v roke življenjepis svetnika. Tudi nam Slovincem jih ne manjka: sv. Alojzij, sv. Stanislav, sv. Terezija, sv. Frančišek, Peter Barbarič, Baraga, Knoblar, Slomšek, Frassati itd. Svetniki so naši vzorniki, spoštovanja in posnemanja vredni ljudje, ki so v odlični meri postali podobni Kristusu.

Najpopolnejše seveda spoznamo Kristusa iz svetega pisma Novega zakona. Sveto pismo je Kristusov življenjepis. Tu ni samo popisano, kako je Kristus živel in kaj delal, sveto pismo ohranja Jezusove lastne besede. Jezus sam govori s Teboj! Mi sveto pismo premalo poznamo, uporabljamo in cenimo. »Kje pa naj sveto pismo dobim?« me sprašuješ. Slovenci imamo zelo lepo in dobro prestavo Novega Zakona. Po naročilu škofa Jegliča je izdala Bogoslovna akademija v Ljubljani. Sveto pismo je knjiga, ki Te mora spremljati vse življenje. Najboljše je, da si jo sam naročiš. Uprava »Naše Zvezde« Ti jo preskrbi za zelo znižano ceno 30 Din (in poštnina). Ako je pa sam ne moreš naročiti, si jo izposodi pri voditelju kongregacije. Sveto pismo je treba čitati počasi in vztrajno. Dragi kamni se ne dobijo na površju zemlje. Treba je globoko in vztrajno kopati. Ne izgubi torej poguma, če takoj ne najdeš zlata. Koplji globlje in dalje, pokliči na pomoč Sv. Duha, vsedi se skupaj z drugimi kongreganisti in potem vsi skupaj prosite voditelja, da vas vpelje v razumevanje svetega pisma. Vedno večji, vedno lepši, vedno prikupljivejši in ljubši Ti bo postal Kristus. Čitaj tudi pisma največjega Kristusovega apostola sv. Pavla. Sv. Pavel Te bo poučil, da kristjan biti se pravi: iz Kristusa živeti, kakor Kristus živel, za Kristusa živeti, delati in umreti.

Kristusovo poznanje posreduje in utrjuje tudi življenje z liturgičnim cerkvenim letom. Prazniki cerkvenega leta, od božiča tja do binkošti, niso nič drugega nego v dobo enega leta zajeto Jezusovo življenje. Kdor pobožno obhaja cerkvene dobe in praznike in se vživlja v njihovo vsebino in njihovega duha, tudi spoznava Kristusa. Prazniki pa niso samo spomini na dogodke iz Kristusovega življenja, marveč so v nekem oziru tudi njihovo obnavljanje. Če pobožno obhajaš božič, prejmeš iste milosti, kakor če bi s pastirji klečal pred božjim Detetom v jaselech. Če se uživiš v duha in obrede velikega petka in Velike noči, boš prejel iste milosti, kot če bi z Marijo stal pod križem in pred Jezusom od mrtvih vstalim. In sv. maša je zopet cerkveno leto v malem. Tu je — razlaga tako lepo kardinal Faulhaber — Betlehem z Glorijo, Veliki petek z izpremenjenjem, Veliki četrtek s sv. obhajilom. Kaj misliš o sv. maši? Ali se pri sv. maši dolgočasiš? Potrudi se, da jo boš proučil in bolje razumel.

Mogoče Kristusa ne spoznamo in ne vzljubimo zlepa tako živo kot pri duhovnih vajah. Ko se pri duhovnih vajah na podlagi premišljevanj o večnih božjih resnicah

in spoznanja svoje človeške grešnosti čutiš najbolj potrtega, postavljenega pred nezprosnega božjega Sodnika in že obsojenega na smrt, tedaj naenkrat, nepričakovano, zadoni vesela fanfara o Kristusovem kraljestvu. Pred dušo vstane podoba Kristusova, Odrešenika, Sinu božjega, najplemenitejšega, najmogočnejšega, najženejalnejšega človeka vseh časov. Duša je očarana. Kristus Te vabi, da stopiš pod njegovo zastavo, greš z njim in zanj v boj, da boš deležen zmage in slave. Kakor je nekoč Andrej hitel praviť svojemu bratu Petru: »Mesija smo našli!« podobno je že marsikateri mladenič po dobro opravljenih duhovnih vajah priznal, da šele sedaj ve, kdo je Kristus — naša Pot, Resnica in Življenje. Kongregacijsko pravilo terja vsakoletne duhovne vaje!

Končno se daje duši spoznavati Kristus sam: pri sv. obhajilu, ob tihih obiskih pred tabernakljem, v trenutnih razsvetljenjih. Kongreganist je vprašal voditelja, katero knjigo naj čita, da bo Kristusa bolje poznal in ljubil. Pa mu je voditelj odgovoril: »Obišči večkrat Jezusa v cerkvi, zberi svoje misli, dvigni svoje srce k Jezusu, potem bo Jezus sam Tebi spregovoril in se Ti razodel.« — — —

Vsa ta pota do Kristusa pa niso samo pota spoznanja, marveč so že življenje iz Kristusa, so že udejstvovanje evharističnega in tistega notranjega življenja, ki ga terja kongregacijska pravila, ko priporočajo pogostno sv. obhajilo, duhovno čitanje, pobožno obhajanje cerkvenih praznikov, duhovne vaje itd.

3. Žrtev.

Notranje duhovno življenje zbranosti in združenja z Bogom pa ni tako lahka in preprosta zadeva kot se zanj lahko hitro navdušimo. Naša po izvirnem grehu k hudemu nagnjena narava se upira pobožnosti, nadnaravni zbranosti in posnemanju Jezusa. Poželenje oči, poželenje mesa in napuh življenja človeku slikajo čisto druge vzore in potrebe nego so opisani. A pomen MK in njenih pravil je ravno v tem, da človeško srce dvignejo iz minljive in prazne posvečnosti v čisto in večno resničnost božjega kraljestva. Ker je človek po svoji naravi sebičen in zemeljski, a popolnost je ravno v tem, da se človek opravi svoje grešnosti, ki je v svojem bistvu neurejena sebičnost, tako, »da ne živi več on, marveč v njem živi Kristus«, nujno nastane v kongreganistu spor med boljšim hotenjem in zemeljskimi nagnjenji. Ta spor je zelo trpek. Zahteva veliko samozatajevanja in hude žrtve. In samo oni kongreganist, ki hoče in zna žrtvovati, sebe mrtvičiti, bo ustrezal kongregacijskemu programu in sebe posvetil. In v tem žrtvovanju in zatajevanju samega sebe obstoja tretje udejstvovanje notranjega življenja.

Posvečenju, to je prijateljstvu z Bogom po posvečujoči milosti božji, ni nič tako na potu kot samoljubnost. Ljudje nasplošno se niti ne zavedamo, kako samoljubni smo. Od časa do časa pa se samoljubnost pokaže v vsej svoji grdoti. Mi mislimo, da ljubimo Boga in delamo iz ljubezni do Boga, v resnici ljubimo sebe in delamo zaradi sebe. Da bi sebe in svojo samoljubnost dobro poznali in se ji s pomočjo milosti božje postopoma odrekli, terja kongregacijsko pravilo od kongreganista, da si dobro in zmeraj izprašuje vest. V ta namen predpisuje vsakdanje izpraševanje vesti, pogostno in dolgo sv. spoved in zlasti duhovne vaje. V duhovnih vajah ne spoznamo samo Kristusa v njegovi veličini in dobroti, marveč predvsem sebe, svoje napake, strasti in vse tiste skrite vire, ki iz njih izvira naša slabost in naši padci. Spoznanje samo pa ne bi nič koristilo, če bi spoznanju ne sledilo dejanje. Duhovno pravilo pravi, da človek napreduje le toliko, kolikor se premaguje. Koliko ima vsak izmed nas za popravljati v svojem razmerju do Boga, do bližnjega in do samega sebe.

Včasih se je treba zatajevati in žrtve doprinašati ne zato, da se obvarjemo greha, marveč da z zatajevanjem in žrtvami izpričamo svojo ljubezen do Boga. In k temu zatajevanju in žrtvovanju iz ljubezni do Boga je še prav posebno poklican kongreganist. Kongreganist, ki bi mislil in živel kot drugi ljudje, ki ne bi vsak dan v svojem duhovnem življenju zabeležil vsaj enega dobrega dela iz ljubezni do Boga, se ne bo nikoli posvetil. Drugim ljudem je dovoljeno marsikaj, kar kongreganistu več ni dovoljeno. A dovoljeno mu ni, ne ker bi bilo grešno, marveč zato, ker je poklican, da Boga bolj ljubi kot drugi ljudje. To

požrtvovalno ljubezen do Boga predpostavlja 35. kongregacijsko pravilo, ki pravi: »Vestno naj se ogibljuje vsakega prijateljstva in nepotrebnega obče-
vanja s slabimi ali sumljivimi ljudmi. Varujejo naj se nedostojnih knjig in
predstav. Sploh naj se ogibljuje vseh priložnosti, ki so
njih dušam nevarne ali morejo biti v pohujšanje ali spo-
tiko bližnjemu.«

Izvajanja o notranjem življenju kongreganista bi ostala nepopolna, brez
sonca in toplote, če bi se za sklep ne ozrli na Marijo. Posvetitve svojih članov
MK ne skuša doseči naravnost, marveč po posredovanju Marijinem. Po Mariji
k Jezusu! Marija nam je dala Jezusa, vir vse svetosti, Marija naj nam posre-
duje še življenje z Jezusom. Marija sama je najpopolnejša vzornica notranjega
življenja. Od prvega hipa svojega življenja je bila neprestano združena z
Bogom po milosti in v molitvi in se je vsa povžila v službi božji. Njo nam je
Jezus sam dal za vodnico in pomočnico na potu k Bogu. Glej, Tvoja mati!
S svojo svetniško popolnostjo in materinsko dobroto Marija vse osvaja. Ko je
dvanajstletni Alojzij v Florenci hodil molit pred podobo Matere božje, ga je
Marija tako prevzela, da se mu je za Marijo zdelo premalenkostno vse, dokler
ni uganil in Mariji na čast zaobljubil svoje čistosti. Ako se beseda o zatajevanju
komu zdi trda in težka, ob misli na Marijo ne bo več težka: Marija bo po-
magala. »Santa Maria« se je imenovala ladja, ki je pogumnega Kolumba skozi
noči in viharje srečno pripeljala v novi svet. Tako bo tudi kongreganist Mariji
posvečen in na Njeno roko oprt srečno zmagal vse ovire in se dvignil do vrha
krščanske popolnosti.

Bogumil M. Remec S. J.

Praporščak

Dragi Marian!

*Videl sem Te zadnjič, na praznik Kristusa Kralja, ko si nosil kongrega-
cijski prapor pri procesiji. Nosil si ga skozi mestne ulice in, kakor Te poznam,
Tvoje srce je prešinilo nenavadno čuvstvo in čudovit ogenj, ko si prijel za
drog in storil prve korake. Zdelo se mi je, da so Tvoja pleča še skoraj pre-
ozka za to svileno breme, ali Tvoj korak je bil trden, in ves ogenj Tvoje duše
je bil zbran v Tvojih očeh.*

*Za kratek trenutek si smel nasloniti svoje čelo na prapor, ki je komaj
slišno šumel in plapolal nad množico. V tistem trenutku se si mi zdel tako
ponosen in ponižen in ves prevzet. Do te ure še nisi poznal tega blaženega
doživetja, da smeš zastavo nositi pred mnogimi in za vse. To doživetje je
sedaj vlišnjeno v Tvoje srce, neizbrisljiv pečat.*

*Bilo je ko sveta obljuba, ko si končno stopal skozi cerkev, ob bučanju
orgel, v morju luči, z visoko dvignjeno zastavo, k oltarju božjemu. Smel si
pozdraviti Kralja, kateremu si se vsega zapisal. »Sprejmi mojo svobodo;
spomin, razum in vso mojo voljo...« Doslej tih, neznan vojak na neznanem
mestu, danes pa praporščak pred obličjem prvaka vseh kraljev.*

Bodi mi pozdravljen!

V.

**»Težko je trpeti; toda kdor ljubi in se bori, mora trpeti. In bolje je trpeti,
kakor pa ne ljubiti. Že mora biti tako, da smo poklicani, da ljubimo in trpimo,
zato, da v lagodnosti ne utonemo.«**

Dörfler.

**»Skrivnost uspeha tiči v močnem notranjem prepričanju in v hrabrosti
ter pogumu na zunaj.«**

Dr. Sedlak.

Naše taborjenje

(DMK v Šiški)

Mladi fantje smo, ki se le malokdaj pokažemo v javnosti, zato pa naše notranje delo ni nič manjše. Gradimo pridno ko mravlje svojo zgradbo, vsakdo doprinese svoj del k njej.

Naša kongregacija prireja vsako leto poleg drugega tudi taborjenje in o letošnjem hočem nekaj napisati.

Za to taborjenje smo se pripravljali že vse leto. Imeli smo taborni krožek, ki je imel svoje sestanke. Na teh smo se teoretično pripravljali za taborno življenje. Imeli pa smo tudi poizkusne tabore v okolici, kjer je vodja Francè teoretične nauke praktično izvajal.

18. julija nas je petnajst kongreganistov zapustilo Ljubljano, pod vodstvom Franceta in v družbi priljubljenega voditelja p. Bogdana. Vsi smo bili

Oltarček na jamboru

radostno razpoloženi. Izstopili smo v Paški vasi in odrinili v prelepo Savinjsko dolino proti Nazarjem, kraju, ki smo si ga izbrali za taborjenje. Že od daleč smo zagledali prijazno cerkev na hribčku, poleg nje pa samostan patrov frančiškanov. Utrujeni smo prišli na cilj — na trato pod samostanom, kjer so nam patri odkazali prostor za šotore. Takoj smo pričeli z delom. Deske za podstavke šotorov smo dobili na škofovi žagi. (Te deske smo potem odslužili z delom.) V dveh dneh smo postavili šotore, uredili prostor za odbojko, postavili jambor, na katerem je plapolala taborna zastava, na vznožju pa smo naredili lep oltarček, ki ga je krasil kip Matere božje. Njo smo izbrali za zaščitnico tabora. Vsak dan trikrat ob angelskem zvonjenju smo se zbrali pred Njo in zbrano molili ter se ji popolnoma izročili; vsakokrat pa smo zapeli Njej na čast tudi pesem, saj Ona petje tako ljubi. Ves čas taborjenja je gorela na oltarčku večna lučka v znamenje naše vedne ljubezni do Marije. Pod oltarčkom so bile taborne postave, po katerih se je moral vsakdo ravnati.

Ko smo imeli tabor urejen, smo pričeli izvajati program, ki ga je sestavil naš vodja. Vsako jutro smo imeli recitirano sv. mašo, ki jo je daroval naš p. Bogdan, med sv. mašo pa smo prejeli sv. obhajilo — kruh močnih. Tam pri Kraljevi mizi smo se krepčali in postali močni, polni ognja za vse, kar je sveto. (Proti koncu taborjenja je bila sv. maša za nas na Marijinem gradu v škofijski kapelici.) Ostali čas smo porabili za kopanje v prijetni Savinji, za

izlete (Mozirska planina, Čreta, Kokarje, Gorica itd.) in ostalo taborno življenje. Vreme nam je bilo naklonjeno, le enkrat nas je presenetila silna nevihta. Takrat je Savinja toliko narastla, da so pričeli po njej brzeti splavi. Govorili smo tudi s splavarji, ki so nam splav razkazali in nam vedeli povedati mnogo zanimivosti iz svojega življenja.

Res pravo taborno življenje se je razvilo ob tabornem ognju; tu so bila predavanja in debate. Vsak večer nam je Francè bral odstavke iz knjige »Dnevi v Bogu« in o tem smo potem premišljevali. Manjkalo pa tudi ni zdravega humerja in veselega petja. Večer se je zaključil s kongregacijsko molitvijo, Marijino pesmijo in razdelitvijo nočne straže.

Navadno so nas ob ognju obiskali patri frančiškani, ki so nam bili ves čas taborjenja naklonjeni, za kar smo jim iz srca hvaležni.

Prekratko je bilo 14 dnevno taborjenje, vsak bi še rad ostal, toda naš »gospod finančni minister« nam tega ni dovolil; »nema budžetnih možnosti!« nam je dejal. Dne 2. avgusta smo se poslovili od dobrih patrov in prijaznega kraja in nadi, da bomo drugo leto zopet taborili v Nazarjih.

Lepi so bili dnevi, prijetni večeri ob ognju, nad vse lepe pa so bile ure nočne straže ob pojemajočem tabornem ognju, pred tabornim oltarčkom, na katerem je plapolala večna lučka in osvetljevala dobrotno obličje naše Matere in Zaščitnice.

F.

Iz kina v kino

(Pogovor o pogostnem obisku kina.)

S Tonetom, sedmošolcem, sva se sešla na cesti. Prihajal je ravno iz novega ljubljanskega kina. Navdušeno mi je pripovedoval o krasnem filmu.

»Ali hodiš redno v kino?« sem ga vprašal, ko je končal.

»Moram reči, da. Kot kongreganist seveda ne obiskujem nemoralnih predstav. Druge pa. Koristijo mi.«

»Misliš?« sem dvomljivo pripomnil. »Torej hodiš v kino zaradi koristi in ne zaradi zabave!«

Malo je pomislil. »Kakor je. Včasih zaradi zabave, včasih iz radovednosti, ali pa tudi, ker imam ravno čas. Vedno pa se kaj naučim, kaj pridobim.«

»Saj vendar ne hodiš gledat samo poučnih filmov, kulturnih, kot pravimo!«

»Ne. Saj teh je pri nas tako malo. Pa še ti so samo kot neka predigra, ki vzbudi prav malo zanimanja. Vse čaka na glavni film. Ta pa nam kaže življenje v vsej svoji pestrosti: življenje v vele mestu, življenje tako zvane visoke družbe v elegantnih salonih in razkošnih lokalih, pa tudi življenje zapuščenih, ponižanih in razžaljenih. Na platnu vidiš najmodernejše avtomobile, najnovejša letala, vse proizvode novodobne tehnike. Vidiš tuje pokrajine, o katerih nisi imel nobene prave slike, tuje narode in ljudi ter njihov način življenja. Zgodovinski filmi te prestavijo v prejšnje čase: življenje in navade, oblačila, orožje, prometna sredstva prejšnjih stoletij vidiš pred seboj. Človeku se res vsestransko širi obzorje.«

»Vse to Ti priznam,« — sem mu odgovoril — »samo rad bi vedel, koliko jih hodi v kino zaradi te koristi. Pa tudi Ti je ne smeš precenjevati! V filmu ki nima poučnega namena, so te slike le postranskega pomena; so le zunanji okvir dejanja, ki mu z vso pazljivostjo — posebno, če je napeto — slediš, na okvir paziš le, v kolikor je potreben za razumevanje dejanja. Ker imajo take slike le čisto podrejen pomen, so povečini bežne, površne, brez zveze in nepopolne. Kar pa tiče zemljepisnih in zgodovinskih slik posebej, so pa — kakor znano — čisto objektivno napačne.

Da ne boš mislil, Tone, da sem, ko tako govorim, velik sovražnik kina, Te bom opozoril rajši na neko drugo korist, ki se je sam morda ne zavedaš. V kinu se človek nauči ostro opazovati. Vidi stvari na hitri bežni sliki, ki jih v naravi ne bi opazil; saj je večkrat vsaka malenkost važna za razvoj in razumevanje dejanja. Na obrazih opazi vsako spremembo, noben mig, nobeno znamenje mu ne uide. Vse napeto opazuje, ker je vse važno. Koristno je to, ker večkrat hodimo z odprtimi očmi okrog, gledamo, pa zelo malo res — vidimo.

Ravno tako se v kinu vadiš v — logičnem mišljenju in sklepanju! Čudno, kajne! Kako moraš včasih paziti in napeto misliti, posebno v zapletenih slučajih, da ne izgubiš zveze med slikami, da najdeš vzročno zvezo med njimi, da pravilno sklepaš! Sicer ne moreš slediti razvoju dejanja. Pa tudi radovednost, kako se bo iz tega, kar vidiš, izcimila rešitev zapletljajev, Ti napenja možgane. Dósledno bo potem tudi Tvoje pripovedovanje počasi bolj logično — in morda tudi šolske naloge smiselno bolj urejene, bolj živahne, nazorne in pesteré.

»Glejte, na to pa še mislil nisem!«

»Tone, kar čutim v Tvojih besedah, kako hitro si porabil Te moje misli, da si se sam pred seboj opravičil! Koristi kina tako poudarjaš, da bi zatrl slutnje o škodi kina, ki vstajajo v Tebi! Morda čutiš, da redni in pogostni obisk kina slabo vpliva na Tvojo notranjost in vest, pa si tega nočeš priznati, ker se bojiš logičnih posledic tega priznanja: omejiti svoje obiske kinov.«

Nekaj mi je hotel Tone odgovoriti, pa mu nisem dal priti do besede. Zadrego pa sem opazil.

»Pusti me, da končam. Mudi se mi. Prepričan sem, ker Te poznam dobro, Tone, da pogostni obisk kina škoduje Tvojim živcem. Saj najrajši gledaš napete filme, ti pa živce razburjajo in slabijo. Pomisli, rabil boš v življenju močno živce! Ne uničuj jih!

Dalje: ne glede na to, da Ti kino vzame vse preveč časa, ki bi ga moral bolje porabiti, — tudi zanimanje za delo Ti jemlje! Cicero, Horac — Harry Piel, Luis Trenker, Hans Albers! Tudi razmišljanje po predstavi in dolgovezni pogovori o filmih in kinih Te oddaljujejo od resnih življenjskih problemov, s katerimi naj bi se kongreganist v smislu KA bavil, katere naj bi študiral, o njih razmišljal in govoril.

Seveda, naporno duhovno delo Ti ne diši. Kino Te navaža k pasivnosti. Tam mirno sediš: brez truda sprejemaš vase vsebino filmov; gledaš in poslušаш in uživaš: to je vse Tvoje delo. Resen trud, vztrajno delo, zbrano učenje Ti postaja polagoma preveč naporno, preveč težko. Vedno bolj postajaš raztresen, površen, plitev, slab delavec. Resne delavnosti in vztrajne odpornosti Ti primanjkuje; vzel Ti jo je kino, ki Ti brez truda vsega nudi.

Rekel si mi, da na platnu spoznavaš življenje. Glej, mlad fant si in ustvarjaš si svoj osebni pogled na svet. Sprejemljiv si za vtise od zunaj: vsa močna doživetja vzdajaš v stavbo sveta, ki raste v Tebi — Tvoj svet — in po tej sodiš svet in življenje. Kino Ti daje dan za dnem takih vtisov. Tako postaja — vsaj deloma — svet filma Tvoj svet. Ta svet pa je pogosto goljufiv: življenje, ki Ti ga kaže film, je čisto zelo daleč od resničnosti, narejeno, ali pa vsaj izredno in povsem nenavadno; ni tako, kakor v resnici je, kakršno Te čaka, — ampak kakor si ga gledalci žele. Tako živiš v nekem skonstruiranem svetu, ki ga v resnici ni; Tvoja slika o življenju in svetu je napačna in zato — škodljiva. Ni v resnici vse tako gladko in lepo, kakor na platnu; ni sreče za vsakim oglom in resnična junaška dejanja zahtevajo drugih junakov, kakor pa so v filmu itd.

To napačno sliko o življenju in svetu, ki si jo ustvarjaš, pa najbolj kazijo — napačni nazorí. Kongreganist si, vem! A to Te ne more obvarovati, da ne bi se ob pogostnem obisku kina polagoma, sensim sine sensu — navzel

napačnih, krivih pojmov! Priznati moraš, da film danes — zelo malo je izjem — ni krščanski. V filmu se zgodi vse — brez Boga; sreča obstoji v bogastvu, ljubezni, uživanju, človekova veličina v zunanjih uspehih zunanje moči in spretnosti, tudi v zločinskem junaštvu ali junaškem zločinu (kriminalni filmi). Dalje: »eros in sexus«, svobodna ljubezen, moderni zakon, nepotrebna zvestoba — vse v nasprotju s krščanskimi načeli. Morda je film brez nemoralnih scen — takega že imenujejo dobrega, ker smo kmalu zadovoljni — a vsebina je strup, ki ga ne razločiš.

Ti napačni нравni pojmi polagoma vplivajo na Te, slabijo Tvojo odpornost, milijo Tvoje prej tako odločne obsodbe, manjšajo pa obenem v Tebi odporno moč proti slabemu, ki steguje svoje roke tudi po Tebi. Megle se plazijo po Tvojih idealih in visokih pojmi, luči ugašajo, temno postaja v Tebi.

Vidiš, Tone, tako mislim jaz o »koristi« pogostnega in rednega obiska kinopredstav za mladega fanta. Negativno. Izberi film, ki bo umetniško in нравno na visoki stopnji — in zmeren bodi!

Medtem sva prišla do Evrope. Voz električne za Št. Vid je ravno prihajal. Kratko sva se poslovila in ločila. Zamišljen je Tone počasi odšel. Vem, da niso bile moje besede zastoj. Misli bo nanje.

Ciprijan

Dr. Franc Jaklič:

Slovenski dijaški vzornik

II. Prva leta v Ljubljani. Prvi dve leti v Alojzijevišču

Jeseni leta 1844 se je Gregorij Kemperle iz Škofje Loke preselil na ljubljansko osnovno šolo, ki je takrat bila še vsa nemška. Pouk so imeli v starem gimnazijskem poslopju na sedanjem Vodnikovem trgu. Oče mu je oskrbel borno stanovanje, kjer so pa bili prestrogi z njim. Kmetški otrok, navajen širne narave in prostranega obzorja, solnce in gibanja, se ni smel ganiti iz sobe. V šoli in doma je moral sedeti pri knjigah. Vsak dan je ždel pri njih pozno v noč, ko je vse že zdavnaj in kar najbolje znal. Rdečeličen deček je začel bledeti, živahnost ga je popuščala, zdravje je trpelo škodo.

V tretjem razredu osnovne šole je postal prvi odličnjak v razredu. S tega častnega mesta ni nikoli več zdrknil. »Med njim in vsemi drugimi je bil tolik razloček, da se noben ni upal z njim primerjati,« piše njegov sovrstnik. Pa ta odlični učenec je ostal skromen in preprost v svoji ubožni, kmetški obleki, ki mu jo je oče le s težavo kupil.

V revolucijskem letu 1848 je Gregorij Kemperle napravil sprejemni izpit za srednjo šolo in stopil v gimnazijo. Gregorij je takoj postal njen ponos, ker se je takoj zabliščala njegova izredna nadarjenost in vestnost. Šolskih predmetov se je igrade učil, tudi latinščino. Zraven se je zanimal za glasbo, petje in risanje, ki so se v gimnaziji poučevali kot prosti predmeti. Tudi doma na stanovanju je mnogo risal.

Ko je bil v prvi šoli, je 9. februarja 1849 izvedel, da je v Kranju umrl naš velikan Prešeren.

Po odlično dovršeni prvi šoli je Kemperle prosil za sprejem v vzgojni zavod v Alojzijevišče, ki ga je bil pred tremi leti ustanovil škof Alojzij Wolf. Kupil je bil hišo za 22.000 goldinarjev, prizidal velik del poslopja in mu oskrbel vso opremo. Zavodu je še posebej daroval 20.000 gold. in ga v oporoki postavil za glavnega dediča. Tudi duhovščina ljubljanske škofije je veliko prispevala, da je zavod mogel tako lepo prospevati. Kemperle se je pa bil to pot prepozno priglasil. Še eno leto je moral stanovati pri zasebni gospodinj. Dobil pa je štipendijo, da se je lažje šolal.

Po drugem gimnazijskem razredu se je vnovič prijavil za Alojzijevišče in bil sprejet. S tem mu je napočila lepša doba. Niso ga z očetom vred več trle skrbi za preživljanje. Imel je svetlo, zdravo, suho in pozimi dobro zakurjeno stanovanje. Hrana je bila tečna in v izobilju. O prostem času se je igral ali sprehajal po velikem vrtu. Hišni red mu je modro izmenjeval molitev, učenje, odmor in počitek. V hiši je bila kapela. Predstojniki, izobraženi duhovniki, so se z vso ljubečo skrbjo zavzeli zanj. V dolgi, dvonadstropni hiši z njenimi velikimi učilnicami in zračnimi spalnicami se je takoj čutil domačega in vsega poživljenega.

Vodja Alojzijevišča je bil tedanji stolni kanonik, poznejši škof dr. Janez Zlatousti Pogačar. Bil je izreden prijatelj učeče se mladine. Gregorija Kemperla je takoj zacenil in po očetovsko vzljubil. Gregorij se mu je pa tudi po sinovsko prepustil v vodstvo, vesel, da mu je Bog poslal takega moža za vodnika; že takrat je sklenil, da bo v vseh ukazih in željah vodje videl božje ukaze in božje želje. Večkrat je molil, da bi Bog vodjo in ostale zavodske predstojnike razsvetljeval in krepil.

S sogojenci je Kemperla takoj od prvih početkov vezala tesna vez tovarštva in prijateljstva. Dobro se je počutil med njimi, saj so bili sami izbrani mladeniči, večinoma sinovi kmetskih staršev. Z Janezom Bonačem, ki mu je po smrti ob kratkem popisal življenje, sta bila sošolca in prijatelja. Tomo Zupan, poznejši gimnazijski katehet in alojzijeviški vodja, je bil dve leti za njim. V Alojzijevišču je bil tedaj tudi poznejši vseučiliški profesor slavistike v Gradcu, dr. Gregorij Krek.

Tu v Alojzijevišču je Kemperle imel še posebno veliko priložnosti za glasbo in petje. Rad je risal; kadar se je za dolgo zasedel pri slikanju, je čutil v prsih tesnobo, katere pa ni imel za bogve kako važno.

Na koncu leta so profesorji njega, pa tudi njegove predstojnike razveselili s spričevalom, kakršnih je v srednji šoli bilo le malo napisanih. V vseh predmetih je imel najboljši red »izvrstno« (ausgezeichnet) in povsod še posebno pohvalno pripombo. Takole se je spričevalo glasil:

Nravstveno ponašanje: vzorno.

Pazljivost: izvrstna, z vsem zanimanjem in dušnim sodelovanjem.

Pridnost: izvrstna, vsestranska in vztrajna.

Verouk: izvrstno, zelo odlično po globokem umevanju in lepem podajanju.

Latinščina: izvrstno, popolno poznanje slovnice, lahko in tekoče podajanje, pismene naloge zelo pravilne in natančne.

Grščina: izvrstno, znanje vse slovnice, zelo natančni in pravilni pismeni izdelki.

Zemljepis in zgodovina: izvrstno, odlično po temeljitosti in razumevanju; jasno in kratko podajanje.

Matematika: izvrstno, odlično po temeljitosti umevanja in lahkoti dokazovanja in uporabljanja.

Naravoslovje: izvrstno, temeljito, popolno in točno znanje.

Nemščina: izvrstno, izborna in temeljito razumevanje, zelo urejene misli, zelo točno izražanje.

Slovenščina: izvrstno, odlično po temeljitosti in posebni spretnosti.

Prostoročno risanje: izvrstno, darovitost in pohvalna pridnost, zato napredek zelo dober.

Zunanja oblika pismenih izdelkov: zelo čisto in lično.

Število zamujenih ur: 0.

Splošna ocena in porazmestitev: prvi red z odliko, prva nagrada.

V četrtem gimnazijskem razredu se je Kemperle začel učiti tudi francoščine. Tudi v tem predmetu je igranje napredoval. »Nikjer mu ni bilo nič težkega. Igral se je z rečmi, ki so drugim belile glavo. Kakor blisk je njegov bistri um vse pregledal,« piše njegov vrstnik. Tudi na klavir se je začel vaditi. Za tipke je imel nekoliko prekratke prste. Več tovarišev se je klavirja že dalje časa učilo, pa jih je Kemperle kmalu prekosil.

Kar je znal, tega skoro ni mogel več pozabiti, tako zanesljiv spomin je imle. Komaj po enkrat je težke skladbe preigral na klavir, pa jih je že znal skoraj na pamet. Kakšnega napeva včasih po dve leti ni več igral; ko mu je pa zopet prišel na misel, mu je roka tekla preko tipk gladko, kakor da je napev pravkar preigral.

(Nadaljevanje.)

Sveti Stanislav Kostka

(13. novembra 1935)

*Cvetja se mladim nam hoče, spet cvetja,
ki belo bi v soncu nam toplem dehtelo —
cvetja: srca nedolžna, vesela, o sreči pojoča;
smeh in bogastvo ljubezni in nova utripanja vroča.*

*Na Tebe, Ti cvet naš mladinski, smo kar pozabili:
prišel si mimo in nismo Te med se sprejeli.
Nesel si cvetje in srca o soncu in pesmi pojoča.
in nismo jih vzeli in stisnili v mehka naročja.
Nesel darove naprej si in pustil nas same veneti.
O, da bi vendar ne ugasnili zadnji mladostni poleti!*

*Svetnik naš mladinski!
Glej nas otroke moderne, svobode in zvanja pijane!
Glej nas »mogočne« in nove in silne in resne!
Kakor s kapniki duše so s praznoto mrzlo obdane,
in daleč so zvezde in daleč so pesmi nebesne.
Časa vsa težkost na naših ramenih razjeda
nam miselnost; mlada hopenja in mozek nam sneda.
O, veliki, sveti! Svetnik in zavetnik mladinski!
Kot nikdar med nami spet bodi moderen!
Saj naš si, iz vrst si najmlajših vzcvetel in dozorel.
Naše poznaš vse slabosti in grehe in zoprne zlošti.
Življenja vse niti poznaš, kako so med sabo
preveč zapletene: na Dunaju, v Rimu vsi dnevi in ure,
mladih vse boje na črnem in potnem asfaltu ponoči.
O, veliki, sveti!
Čistosti prosimo, čistosti! Krepkega sonca nam mladim prinesi.
Mladega čakanja ognjev prižgi nam grmado!
Cvetja, srca nedolžna o pesmi in sreči pojoča,
smeh in bogastvo ljubezni in nova utripanja vroča!
Upanja v sebe, upanja v božjo Dobroto in novo hopenje!
Vsem, ki smo žejni lepote, Dobrote, Pravice.
Vsem se nasmehni, o Veliki sveti, vse nas popelji na pot do Resnice!*

Lojze Jože Žabkar

»Po krščanskem pojmovanju vsebuje značaj nekaj prav detinskega: duha nedolžnosti in preprostosti; nekaj izrazito ženskega: duha prijetnosti in nežnosti; pa prav tako nekaj odločno moškega: odločno borbenost, odkritost v besedi, ustvarjajočo in podpirajočo delavnost.«

Mausbach.

Kongregacijska proslava

V kongregaciji smo sklenili, da priredimo v prvih mesecih šolskega leta svojo proslavo, nekakšen kongregacijski večer, namenjen staršem kongreganistov. Proslava se nam je zdela potrebna za povzdig duha skupnosti med kongreganisti samimi ter med MK in starši.

Jasno je, da smo se hoteli kolikor moči izogniti razkosanosti in monotonosti akademij, kakor so bile doslej večinoma v navadi. Želeli smo podati eno samo kongregacijsko misel, ki naj bi šla skozi vso prireditvev in vžgala tako kongreganiste same kakor vse občinstvo. Vodile so nas pri tem misli, ki so bile podane v listu Ljudski oder, 1. 9.—10. šte. Mimogrede prav iskreno priporočamo vsem DMK ta list v resen studij, ki nam bo v korist sedaj in pozneje v življenju, ko bo šlo za poglobitev našega igranja. — Po istih navodilih smo že lani priredili svojo proslavo, ki je uspela nad vsako pričakovanje. Zato so nam svetovali, da bi podali genezo naše letošnje proslave v našem listu — v vzpodbudo, ne v kopiranje — našim DMK.

Vprašali smo se torej, kaj imamo na razpolago za našo proslavo in kako bi vse to povežali in vsemu utisnili svoj pečat.

V počitnicah smo bili na taborjenju in prinesli smo iz tistih veselih dni veliko slik. Te slike smo hoteli na vsak način pokazati staršem in fantom, ki niso bili zraven. Proslava bo tik pred praznikom sv. Stanislava, ki je zaščitnik kongregacije, in zato moramo tudi njega vzeti v poštev. — Nekaj misli mora biti tudi o MK sami, primernih za starše in kongreganiste, katerih večino tvorijo 12—16 letni fantje.

Sestavili smo torej tale program:

Za uvod sveža pesem vseh fantov (v kongregacijskem kroju), brez taktirke, pač pa s spremljevanjem violin in kitar. — Nato prav kratek pozdrav, ki ga spregovori načelnik MK. V njem pove, kakšen je namen te proslave. Načelnik ne stoji sam na odru, marveč je obkrožen od kongreganistov, v imenu katerih govori. — Ko načelnik konča, se vsi umaknejo pred oder, nanj pa stopi voditelj kongregacije, ki govori staršem o MK, o vzgoji v družini, o medsebojnem sodelovanju. Tu ima voditelj priliko, da iznese pred starše in prijatelje MK vse, kar mu je na srcu. Letos smo dali temu govoru naslov: Juvenes vestri visiones videbunt (Ap. dela 2, 17). Vsebina govora: Bog kliče današnjo mladino na velika dela, k veliki svetosti: ona hoče in mora biti tako vzgojena, da bo kos tem svojim nalogam. — Po govoru pridejo spet fantje na oder in začne se njih zbor. Podamo ga kar tukaj, čeravno ni morda dovršen; saj ga lahko kdo drugi izpopolni.

Vsi: *V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.*

1.: *Naša pomoč je v imenu Gospodovem,*

Vsi: *ki je ustvaril nebo in zemljo.*

1.: *Pridi, Sveti Duh,*

Vsi: *napolni naša srca
in vžgi v njih svoj ogenj.*

2. a: *Sanjal sem nocoj*

o hrabrosti —

Vodil sem letalo,

*nad polja, nad gore sem se dvignil z njim,
prav blizu do zvezd.*

*Ko rumena jabolka so visele nad menoj,
zemlja pod menoj pa je prav majhna bila,
ko naša nogometna žoga.*

O fantje, jaz bom pilot!

2. b: *O hrabrosti sanjaš?*

*Glej, jaz sem in hočem biti že zdaj
hrabra pest —*

Vidiš te roke, to mišičerje!

Zvičajnost sovražim,

iz zasede ne napadam.

A braniti se znam in če treba častno napasti.

Za brate po srcu in veri

udarim — da je joj.

Tudi vsi šibki in nedolžni

- so v varstvu moje pesti.
 Pogum imam za boj.
2. c: Hrabro hočem biti tudi jaz.
 Nisem sicer velikan, nisem videti močan,
 a znam se postaviti v bran.
 Strahu ne poznam, še mislim ne nanj.
 Ne delam se hrabrega:
 pogum mi že kar tako sije iz oči,
 in Boga prosim vse dni
 za — hrabro srce.
2. č: Tudi hrabra beseda, bratje, nekaj velja.
 Ne hrabro besedičenje,
 ne prazna lajna.
 Pač pa hrabra beseda iz prepričanja,
 beseda pogumna in smela,
 beseda, ki je iz srca privrela,
 če treba jedka in jezna,
 kakor puščica, ki v živo zadene,
 ki enega stre in drugega nase priklene.
 Živela hrabra, pogumna beseda!
2. d: Hrabro prepričanje, bratje,
 to je nad vse.
 Mlada leta so nestalna,
 želje se menjajo kakor veter in čas —
 Eno pa ostane in raste z nami:
 Vera in ljubezen do Jezusa.
 Iz prepričanja, iz ljubezni vernega srca
 bo udarila beseda, bo govorila pest.
 Iz tega prepričanja,
 iz ljubezni do Jezusa Kristusa
 zbirajmo in zberimo vso
 hrabro mladino Kristusovo.
 Fantje, mi vsi bomo piloti,
 ki svoje brate vodijo h Kristusu.
- 1.: Dobro si rekel, brat.
- Vsi: Isto mišljenje, isto hotenje
 je v nas vseh.
- 1.: Potrebujemo zares močnih rok,
 potrebujemo celo vojsko pogumnih besed
 na bojišču mladine.
 Kristus hoče, da smo hrabrega srca
 in pogumnega, trdnega prepričanja.
 O Kristus, vseh hrabrih hrabri Glavar!
- Vsi: Kristus, Kralj zemlje in neba,
 s teboj, za teboj naša vojska gre
 pripravljena.
- Petje solo: Tebe ljubi moja duša...
- (Sredi odra kongreganist s sliko sv. Stanislava v rokah.)
- 1.: Kdo si ti?
- Vsi: Stanislav Kostka.
- 1.: Kdo si ti, Stanislav Kostka?
 Pred nami stojiš,
 v rokah zastavo držiš
 in jo nosiš —

Vsi: *pred nami.*

1.: *Kdo si ti, Stanislav Kostka?*
Ogenj tvojega srca še gori —

Vsi: *v nas.*

1.: *Kdo si ti, Stanislav Kostka?*
Eden izmed nas!
S svojim bratom, ki ni brat,
se za Boga boriš.
Močan, kljub številni premoči stojiš,
za Bogom, za svojim Jezusom hrepeniš.

Vsi: *Naš brat.*

1.: *Kdo si ti, Stanislav Kostka?*
Gledam, kako odhajaš skrivaj
na dolgo pot.
Preoblečen, skrit —
o, tudi svetnik zna biti zvit.

Vsi: *Bog ga kliče. Mora iti.*

2.: *1500 km peš — za ciljem zlatim.*

3.: *Gremo za teboj, Stanislav.*

Vsi: *Za teboj gremo mi vsi.*

1.: *K Mariji ga vleče srce ...*
Tih je večer in svetla je noč —
na perotih jutranje zarje
se dviga Stanislav v nebo.

Vsi: *Kdo si ti, Stanislav Kostka?*

2.: *Vitez Marijin.*

3.: *Borivec za Kristusa.*

1.: *Naš glavar.*

Vsi: *Kdo si ti, Stanislav Kostka?*

2.: *Junak hrabrega srca,*
pogumne besede
in hrabrega, trdnega prepričanja.

3.: *Z nami ostani, ne hodi proč!*

1.: *Stanislav Kostka med nami živi.*

Vsi: *Odkod tvoja moč?*

1.: *Pri Mariji, v njenih rokah,*
je našel Jezusa, svojo moč.

2.: *Pred nami gre*
in krči nam pot.

3.: *Stanislav Kostka — naš pilot!*

Vsi: *Stanislav Kostka — naš pilot!*

1.: *Naš brat, naš glavar.*

Vsi: *Le nosi prapor pred nami*
v nove boje in v novi čas.

(Pred Marijo.)

1.: *Fantje, pojdimo še mi k Mariji po Jezusa.*
S svojim ljubim Sinom —

Vsi: *blagoslovi nas, Marija.*

1.: *Daj, da se bomo borili,*
daj, da bomo zmagali.

Vsi: *Amen.*

Zapojo vsi: *Še gori ljubezen ...*

Metalec kopja, krogla, tekač — vsi v pozi (spredaj). Zada j recitator z lovorjevim vencem v rokah, kraj njega kongreganista s praporjem.

Recitator: Ali ne veste, da tisti, ki v tekališču tekajo, sicer vsi tečejo, pa le eden dobi nagrado? Tako tecite, tako se borite, da jo dosežete.

Vsak pa, kateri tekmuje, se zdržuje vsega, kar mu zmago otežuje: oni, da prejmejo minljiv venec, mi pa neminljivega.

Jaz torej tako tečem, ne kakor na slepo; se tako borim, ne kakor bi mahal po zraku, marveč s krepko roko, z neustrašeno besedo in s hrabrim srcem se za zmago Kristusa in njegovega evangelija borim.

Fant z lokom:

*Mi smo napeti lok
v rokah sedanjih dni —
in naša srca so ko ta puščica,
ki se bodo v cilju šele —
v Bogu —
odpočila.*

Med zborom kongreganistov ostane zastor vedno dvignjen, menja se le razsvetljava. Na koncu gre fant z lokom in vsi drugi za njim skozi dvorano.

Po odmoru se vrnejo, preoblečeni, z nahrbtniki in šotornino. Stopijo na odprt oder, postavijo šotore in razdelijo taborne službe. Med njimi je tudi duhovni voditelj. Nato spustimo platno in sledi projekcija in vesela razlaga slik iz taborjenja. Zadnja slika pa je živa, ob tabornem ognju. Glasba in petje in šale, kratek nagovor duhovnega voditelja. Občinstvo poje z nami. Sprožen je duhovni kontakt med nami vsemi, vsi tvorimo eno celoto.

Ob zaključku zmoliijo fantje svojo kongregacijsko molitev in odpojo antifono Salve Regina. Duhovni voditelj podeli vsem blagoslov.

Blagoslovi nas in naše delo, Devica Marija.

P. Vrtovec S. J.

Zakaj, kako in kaj naj čitam?

(Misli ob pravkar izdanem prevodu knjige »Klara Gulleborg«. Založba Jug. knjigarne.)

Zakaj, kako, kaj naj čitam: ta vprašanja se ponavljajo vedno in vedno, a še do danes niso dobila vsezadovoljivega odgovora. No, na prvi dve vprašanji bi, menim, vsak izmed vas vedel vsaj nekaj odgovoriti, saj v šoli in doma dosti tega slišite; težje, da, prav težko pa je tretje vprašanje: kaj; to se pravi: katere knjige naj čitam? Ker mora vse človekovo delo biti urejeno, če naj bo uspešno, velja isto tudi za čitanje: urejeno mora biti, t. j. po nekem načrtu, v nekem redu naj bi dijak čital. Kakor opravlja n. pr. kmetovalec ob vsakem letnem času druga dela, spomladi druga, poleti druga itd., takó naj bi tudi pameten dijak v začetku svoje srednješolske dobe, torej v 1. in 2. razredu čital tej dobi primerne knjige, pozneje, t. j. v 3., 4. in 5. razredu spet druge itd., takó da bi ob koncu, t. j. v 8. razredu, imel prečitane vse najvažnejše knjige, ki jih mora izobražen človek poznati. To bi bilo idealno. Toda kje pa imamo seznam takih knjig? Kdaj ga dobimo?

Ta seznam se bo pa seveda ravnal tudi po tem, kaj hoče mladi dijak (dijakinja) postati. Če hoče postati navdušen marksist, bo že zgodaj čital temu cilju primerne knjige; a kdor hoče postati globoko izobražen katoličan, navdušen borec za katoliške vzore, bo prav takó že zarana v to usmeril svoje čtivo.

Oba bosta skušala dobiti v roke dobre, da, samo najboljše knjige. Oba bosta prav gotovo ob strani pustila vse prazne knjige, t. j. take, ki se iz njih nič ne naučita; oba bosta tako pametna, da molče pojmeta mimo slabih knjig, t. j. takih, ki jima dosego cilja ovirajo, na poti proti cilju napotje delajo,

hojo slabijo, da, končno človeka popolnoma oslabe in uničijo. (Seveda bo marksist pod »slabimi« razumel druge kakor pa katoliško misleči dijak.)

Za prvi dve knjigi, ki naj jih katoličan bere in dobro pozna, ni treba šele iskati po seznamih, poznamo ju vsi: to sta sv. pismo (Nova zaveza!) ter Hoja za Kristusom, ki jo je spisal v 15. stoletju Tomaž Kempčan.

Glede tretje, četrte, pete itd., itd., pa stvar ni tako jasna. Vsak narod si bo pač po svoje sestavljal seznam.

Naj tu preidem vse drugo razmotrivanje in se ustavim pri gori — pod naslovom — omenjeni knjigi švedske pisateljice Selme Lagerlöfove. Po mojih mislih zasluži knjiga »Klara Gulleborg«, da jo vsak kongreganist prečita.

Zakaj? Če te kakšna pridiga pretrese, dvigne, poboljša, je dobra. »Klara Gulleborg« mora vsakogar pretresti, dvigniti, izobrazbo srca pospešiti. Uči nas, kakšno silno ljubezen je Bog vsadil v srce očetovo do otroka; kaže dalje, kako je Bog — v tem posebnem primeru — dal dninarju Janu v nadomestilo za odvzeti mu jasni razum drugo luč, da si je svetil z njo, dal mu jasnovidnost; odpira globok vpogled, kaj se godi v srcih očetov, mater. Po čitanju te knjige postaneš v srcu boljši, plemenitejši, požrtvovalnejši do očeta in matere.

Kako jo čitaj? Znano ti je, da je v tem oziru koristno troje: a) primerjati, b) delati izpiske, c) kratko zapisati si vsebino.

Primerjaj! Glej, tam gori na švedskem živi ta pisateljica, iz švedskega življenja je zajeta povest, in vendar nam ni nič tuja; zelo slično idejo poznaš ti, ki si v Westrovi čitanki za 4. gimn. r. bral Cankarjevo črtico »V samotii«. Primerjaj, kako tu hrepeni stara Lužarica po svojem sinu, kako v boleznih fantazira, da se vrne sin v kočiji... in tam sanja Jan, da se hčerka Klara vrne kot cesarica...

Delaj si izpiske! Najlepša mesta si zapiši! Če si iz kake knjige nisi nič zapisal, si jo bral brez koristi. Zapiši si n. pr. oni krasni stavek na str. 82, 3. in 4. vrstica zgoraj!

In ko si knjigo prečital, si vsebino kratko skiciraj, zapiši v poseben zvezek, kamor zapisuj vsebino vseh takih prebranih knjig! (Seveda ne pozabi naslovov knjig, imen pisateljev(-ic), založbe, letnice, izdaje.) -jd-

»Dalmatia est terra«

(Konec.)

Ljudje se vedejo v cerkvi kaj prosto. Videl sem otroka, ki je mirno jedel kruh v cerkvi vpricho svoje matere. Veliki teden se v cerkvi bičajo, tolčejo po prsih, se klanjajo do tal in vzdihujejo, da je lani župniku, ki nima posebno trdnih živcev, prišlo slabo od nevolje. — Na koru ni nobenega glasbila; pojejo moški in sicer vsako nedeljo iste mašne pesmi (samo berilo in evangelij, ki ju peva eden recitira, se spreminjata). Na »Dominus vobiscum« odgovarjajo »I s duhom tvojim«. Če bi naš kmečki človek poslušal njihovo petje, bi se moral držati za usta. Vendar se dá tudi ob takem podajanju iz teh otožnih napevov izslediti vsaj eno: globoka vdanost v Boga: »Bože, spasenje i prosvitljenje moje...« — Ljudje znajo prav za prav samo eno svojo nabožno ljudsko pesem, vsaj kakor jaz vem. Začne jo pred blagoslovom tisti, ki se spomni; zdaj ta poprime, zdaj oni popusti. Zato je precej smešna, posebno zaradi enega verzja, ki bi našega preprostega človeka spravil v glasen smeh:

Ja se kajem,
Bože mili,
od svakóga
greha moga
i srce mi
gorko cvili

jer uvredih
Tebe — Bóga.
— — — — —
— — — — —
O Isúse, moj propeti,
moje teške greh' oprosti!

Župnik ima pred oltarjem svoj harmonij — in če ni nobenega od onih dveh fantov, ki ju je naučil igrati dve prelepi pesmi: »Divnoj dakle« (= Tantum ergo) in »Svet«, sede sam v pluvialu k harmoniju in zaigra omenjeni pesmi; ljudje z veseljem popri-

mejo. Ko gre mašnik od oltarja, zapoje: »Blagoslovio nas Bog!« Ljudje odgovore: »Blagoslovio nas Bog — i klanjali se njemu svi kralji zemlje!«

Sploh so Dalmatinci navdušeni za petje in veliko res lepih glasov dobiš med njimi. Tudi očenaš molijo pevaje. Na glasbo so vsi neumni. Harmonij jih zelo mika v cerkev. Včasih smo se proti večeru zbrali okoli harmonija v naši sobi in prepevali same poskočne; pod župniščem se je zbralo ljudi, starih in mladih, kakor bi bil napovedan koncert. Sploh pa smo imeli vedno okoli sebe dosti občudovavcev; kamor smo šli — ali v cerkev ali h kopanju — vedno je bilo za nami močno spremstvo žirjanske mladine. Za »sladkôga« (sladkor) nam je ta mladina nanosila polne žepke lepih školjk. Včasih sem se malo vadih na harmoniju v cerkvi; takoj so bili otroci pred vrati. Rekel sem jim, naj stopijo k harmoniju in pojô. Imel sem slovensko pesmarico in zanimivo je bilo poslušati, kako so slovenske besede spreminjali v hrvatske, n. pr. »vsega« v »svega«, »kraljica« v »krâljice« i. p. Župnik me je celo vzpodbudil, da sem najprej sebe (harmonij!), nato pa še svoje tovariše naučil nekaj pesmic, ki smo jih potem peli pri maši. Peli smo večinoma slovensko. Če smo pa udarili kakšno hrvatsko, tudi ni bilo pretežko, saj je dosti hrvatskih pesmi, ki imajo iste napeve kot slovenske (n. pr. »Do nebesa nek se ori« = »Do nebes naj se razlega«, »Djevice névina« = »Ti, o Marija«, »Isus k sebi nas poziva« = »Jezus male k sebi kliče«). Večkrat je bila na vrsti »Je angel Gospodov«. Nazadnje so že otroci poprijemali odgovor. Češćena si Marija... Višek je bil pač, ko smo imeli zadnjo nedeljo v svoji sredi operno pevko iz Ljubljane. Operna pevka je pač težko zadovoljna z vsako hrano — kaj šele z dalmatinsko — in tako se je pogodila zanjo v župnišču. Zelo je zabijevala kuharici, da bo za gotovo vse fino*in fino. Cez nekaj dni ji je bilo vse tako všeč in fino, da ni mogla prehvaliti — tudi če ni bilo kaj posebnega.

Mladina je — kakor povsod — tudi v Dalmaciji originalna. Nekoč je eden naših tovarišev rekel fantiču, ki je le nekoliko preveč šaril s kletvicami, »naj ne govori tako grdo«. Navihane pa mu zabrusi: »E — pa zašto vi onda kažete „madona“?« (včasih se res iz naših vrst slišalo kaj podobnega...). — Jaz pa sem nekoč enemu izmed fantov, ki jih je g. župnik spravil na ljubljanske šole, zastavil tole slovensko vprašanje (ker pač ti študenti znajo slovensko): »Kaj pa Dalmatinci jêste?« Fant mi nejevoljno odvrne: »Ča drugo nego ljudi!« Razmel me je namreč hrvatsko... (vi jêste = vi ste!).

Da se vrnem spet k verskemu življenju: gotovo ne veste, kaj se pravi v Dalmaciji »Bôga moliti«. To je tako. Če imajo v hiši bolnika, pridejo po župnika, da bi šel »Bôga moliti«, t. j., da bi prišel na bolnikov dom molit za njegovo zdravje. Če pa bolezni ni prehuda, prinesejo ženske zjutraj po maši v zakristijo v culi bolnikove cunje, da jih župnik blagoslovi. Eno anekdotô k temu običaju! Mati je prišla z bolnim otrokom v župnišče, da bi župnik molil za njegovo zdravje. Župnika še ni bilo doma. Kuharica dá otroku malo vina. Kmalu nato reče ženska: »O sedaj je pa že dobro, ne bo treba g. župniku Boga moliti. Mi smo namreč tako ustvarjeni, da smo bolni, če nimamo vina...« (Bilo je blizu trgatve, ko jim vina zmanjka.)

»To so pijanci, porečete. A ni tako. Pijanca v Dalmaciji (slišal sem podobno tudi o Srbiji) ne vidiš. Pijejo ga redno, a vedno po pameti. O Slovencih pa vedo, da smo pijanci. In to narod, ki ima toliko vina!

Vsak naš birmanski boter (v Dalmaciji »krizmeni kum«) bi se pa v Dalmaciji globoko oddahnil: kajti tam birmancev ni treba nič kupiti; nasprotno, navada je, da mora birmanec dati botru — jagenjčka.

Smrtni greh bi naredil, če ne bi ob premlevanju cerkvenega in verskega življenja omenil — tamkajšnjega cerkovnika, suhega dolgina Ivica. Čudno se mi je zdelo, da so ga v Šibeniku mornarji z ladje, ki je imela to čast, da sem se z njo prvič v svojem življenju peljal po morju, nagnali s »starim grešnikom«. Župnik se ga je usmilil in plačal vožnjo še zanj. Njegov greh pa je: 20 let je bil v samostanu za brata-vratarja. Nekoč — po njegovem pripovedovanju — je pobiral pri maši »v pušico«. Tedaj mu neka ženska zašepeta: »Ali me češ?« — Mož je res zapustil samostan. Bog ga je kaznoval z »lačno jetiko«: Ivica ni nikdar sit. Ker ima doma revščino (letna plača 100 Din, za bero olje), je prisiljen tuintam kaj poprositi. Samo škoda, da nima nobene knjige o lepem vedenju. Zadnje dni našega bivanja v Dalmaciji smo imeli v svoji sredi francoskega Slovenca, ki se je vrnil domov. Ivica ga kar po domače napade: »Vi imate puno cigareta, jeli?« — Ko smo bili pri kosilu, se prav tiho priplazi — oprezujoč, če ni kje župnika ali kuharice — k nam v kuhinjo. Njegove lačne oči so obvisle na ribah; ni se mogel premagati: »Dajte mi jednu ribu!« In pohrustal jo je po dalmatinski navadi s kostmi vred. — Lepega dne je spet prišel in ponižno vprašal: »Imate što od sinoči?« — »Ništa.« — »Dajte mi malo vina!« — »Nemamo!« — »E, pa mi dajte čašu vode...« — Seveda smo mu ustregli. Pa je Ivica napravil samo en požirek — — (mislil je pač, da gotovo ne bomo tako nevljudni, da bi v Dalmaciji gasili njegovo žejo z vodo).

Kaj pa Dalmatinci jedo? Ljudi menda ne, čeprav mi je oni pobič tako odgovoril. Dalmatinci na splošno ne pekô kruha (če imajo denar, ga kupijo v mestu, in sicer je

to neslan, bel, trd kruh, pečen v obliki obroča; te obročje nese Dalmatinec na vrvič domov...), zato seveda tudi nimajo peči. Na Žirjah jo ima baje samo župnišče. Žirjani (ne vem, ali tudi drugi Dalmatinci) redkokdaj vidijo moko (ne sejejo žita); zato iz moke — če jo kod dobé — skoraj ne vedó kaj napraviti. Znana dalmatinska jed je »blitva« (skuhano pesno perje, narezano in zabeljeno le z oljem). Ribe pekó na kamnu, zato so precèj okajene. Takih mi nismo mogli. Mnogo pojedó Dalmatinci »pure« (= polenta) in »pašte« (= makaroni). Mornarjev nisem videl jesti drugega ko makarone.

O svečnici so imeli na Žirjah navado, da so od župnika dobili ključ od cerkvene kleti in je smel vsak poljubno piti vino. Ta navada seveda ni bila cerkvi v posebno korist. Zato je župnik rekel: »Ljudje božji, ne bodite neumni! S težavo spravite vsako leto vino skupaj in zoper zdravo pamet bi bilo, če bi ga potem v enem dnevu uničili. Zato bo letos tako: vsak, kdor hoče vina, naj pride k meni in mu ga bom dal.« — Seveda nikogar ni bilo blizu...

Se en zgled za »običaj«. Župnik je daroval fantiču lepe irhaste hlače. Fant jih ni nosil. »Zakaj jih pa ne nosiš?« ga vpraša župnik. »Nije običaj!« — »Kam si jih pa potemtakem del?« In je zvedel, da jih je mati porabila za krpe...

Ljudje so prav prijazni. Običajni pozdrav je »Zdravo!«, odzdrav pa »Bog s tobom« ali kratko »Bog!« O nas so vedno trdili, da smo Slavonci (ne razlikujejo Slovenije od Slavonije, ker pač ne o prvi ne o drugi nimajo pojma).

Morje! Zaradi tebe sem šel v Dalmacijo, a vendar se te spominjam zadnjega. Oprosti! Dovolj imaš Homerov, ki opevajo tvojo izredno lepo barvo, tvoje bogastvo, tvoj pomen za Jugoslavijo. Preden sem sam izkusil, sem pač vse to veroval, ker so drugi tako govorili. Danes sem prepričan o tem iz vse svoje duše in trdim, da bo morje ljubil in cenil z vso iskrenostjo le tisti, ki ga je vsaj enkrat videl in vsaj nekaj dni ob njem prebil.

Tone Mušič

Peter Ribič:

V Krnici

ali

Kako smo letos taborili

(Pripoveduje četrtišolec Peter Ribič uredniku »Naše Zvezde«.)

»Naprej ob potočku!« smo ponovili za g. patrom. Zagledali smo bili namreč res najprej potoček, ki je tiho prihajal nam nasproti od nekod. Izliva se pa v Soro. Šli smo ob njem. Samo dvajset korakov, majhen ovinek in — že smo stali v težko pričakovani dolinici!

»Krnica!«

Ali naj Vam jo popišem? S štirimi potezami je to narejeno: travniček za voz sena, na treh straneh — na južni, vzhodni in zapadni — pobočje z zelenimi hojami gosto zaraščeno, vhod na severni strani pa zapira skromna vzpetina ravno toliko, da ostane dolinica potniku, idočemu po cesti ob Sori, skrita, nevidna.

»Samo dim bodo videli ljudje tam onkraj, kadar bomo kuhali, nas pa ne,« je vzkliknil Kristof Dimač, ki mu je menda lačni želodec vdihn timer na kuho in kotliček.

»Bog je gotovo na nas mislil, ko je ustvarjal to idilico, to dolinico,« je glasno dejal Vinkovič, ki je kos pesnika.

»Vedel je pa prav gotovo, da bomo mi v juliju leta 1935. po Kristusu tu taborili,« je pokazal Jelkovič Rudi svoje pravilno znanje katekizma.

Našega navdušenja ob tolikšni lepoti Vam ne bom opisoval; saj si lahko mislite: po triurni hoji po trdi, prašni cesti smo prišli vsi vroči, spoteni, prašni, žejni — tu pa naenkrat hlad — ravnica je bila že v senci — mehka travica, kristalno čista, mrzla vodica. Kdo ne bi vriskal?!

Kmalu za nami je dospel tudi naš voz s prtljago. V nekaj minutah je bilo vse zloženo na tla. Pobožali smo konjička, ki je bil tako dober, da nam je prihranil nošnjo naših nahrbtnikov, ter zahvalili njegovega gospodarja, ki

ni bil le voznik, ampak kar naš prijatelj, ki se je prisrčno smejal naši razposajenosti.

Zdaj se je pričela služba voditelja Bogoviča.

»V red! Nastop!« je zagrmel. »V Krnici smo! Na cilju! Prvo, kar naredimo, je to, da zasadimo v središču tabora drog in obesimo na vrh naš prapor: Ime Marijino! Gospodar Krnice nam je dovolil, da posekamo najvitkejšo šibo za drog. Nekaj naj jih takoj odide s sekiro in žago, da šibo poiščete, posekate, oklestite in obelitate ter jo prinesete semkaj. Kuhar naj medtem odbere prostor za kuhinjo. Štirje izmed vas naj takoj hite po drva. Ostali določite, kam postavimo šotore!«

»Funda nos in pace!«

Razleteli smo se na vse strani. Zapela je sekira, omahnila je vitka smreka, četrť ure, in že je ležala obeljena pred nami sredi travnika.

»Izkoplajte jamo, a dovolj globoko, da bo drog stal trdno, da bo kljuboval vsem viharjem!«

Zgodilo se je. Pod vršič smo privezali prapor, v katerem je bilo — daleč vidno — uvezeno Ime Marijino. Nato smo drog dvignili ter zasadili v izkopano jamo. Visoko v zraku je zaplapolal naš steg. Pozdravili smo ga s krepkim živijo!

»Obložite drog v tleh z zagozdami. Naj stoji kot skala trdno!«

Tudi to se je naglo zgodilo. In tedaj je g. pater dejal: »Funda nos in pace! S to željo pričenjamo svoje taborjenje. Funda nos in pace! Vsi veste, odkod so vzete te besede in kaj pomenijo. Vzete so iz latinske Marijine pesmi Ave maris stella (Zdrava, morska zvezda!), pomenijo pa — vam klasičnim gimnazijcem berem z obrazov, da razumete —: Fundiraj, utemlji, zakorenini nas globoko v miru! Z zagozdami smo naredili trden fundament našemu stegu. Upamo, da ga ne bo omajal noben veter, noben vihar. In tako trdno naj bo fundirana, vkoreninjena tudi v vašem srečju ljubezen do Marije, Matere nas vseh: noben vihar naj te ljubezni ne izruje iz vaših sreč! Funda nos in pace!

Nismo prišli semkaj lenobo past. Nikakor ne! Prišli smo, da v miru — in pace — daleč proč od mestnega hrupa in prahu, čim globlje spoznamo sami sebe, svoje slabosti in napake ter kot dobri kongreganisti znova utrdimo svoj fundament, svojo podlago, na kateri stoji naša pobožnost, naša vernost, naša ljubezen napram Mariji, Materi naši!

Pred nami na južni strani zapira to dolinico visok, širokopleč hrib. Na vrhu stoji — idoč po veliki cesti smo jo od daleč videli — romarska cerkva žalostne Matere božje. Njenemu varstvu vas izročam. Dosti veselja boste užili te tri tedne v tej Krnici: skakali boste, letali, se lovili, se kopali v bližnji Sori, globoko vdihavali gorski zrak, spali tako rekoč pod milim nebom, pod nebeškimi zvezdami ... samo čisto veselje vas čaka! A pri tem ne pozabite nikoli, niti za en hip ne, ne zjutraj, ne opoldne, ne zvečer: gori na vrhu tega prijaznega hriba kraljuje žalostna Mati božja. Dobro veste, zakaj je žalostna: pogled po hrupnem svetu ji ne dela veselja. S svojim čistim veseljem ji delajte veselje vi! Da ni bila Marija sedemkrat žalostna, ne bi mogli biti mi nikdar od srca veseli.

Z Njo začenjamo to-le taborjenje. Danes je naš prvi dan. Naj nas varuje vse te dni. V zahvalo poromamo zadnji dan — pred odhodom — gori k Njej. Tako bodi!

A sedaj, ko imamo trden fundament za vse te dni, naj zabijem še tri kôle kot mejnike taborišča: red — pokorščina — medsebojna postrežljivost! To troje brezpogojno zahtevam od vsakega izmed vas. Ali vsi soglašate?«

Navdušeno smo obljubili, pritrdili.

»Daj nam danes naš vsakdanji kruh!«

G. pater je nadaljeval: »Mi hočemo biti vljudni ljudje, kajne? Kaj bi vi rekli o človeku, ki bi prišel v tuj vrt in bi tam zagledal vrtnarja, a ga ne bi pozdravil? Neotesanec, teslo, terus bi mu rekli. Mi smo pravkar prišli v to nebeškolepo Krnico. Prav je, da takoj pozdravimo g. Krničarja, gospodarja tega lepega koščka zemlje, in se mu zahvalimo, da nam ga je velikodušno prepustil, četudi vedoč, da ga bomo (namreč travnik) neusmiljeno potlačili in poteptali. Obenem opravimo še nekaj zelo, zelo važnega: ali ste že kaj mislili na to? Kotliček imam s seboj, še celo dva, da bomo kuhali riž in polento in makarone in kaj vem še vse, ampak, kje imamo peč, da bomo kruh pekli? In sploh, kateri izmed vas zna kruh péči?«

Spogledali smo se, povedili smo oči, umolknili smo.

»Pojdimo!«

Krenili smo ob potočku nazaj. Ob sovodnji med reko in potočkom stoji lepa kmetska hiša, kaj hiša — graščina, in velika kašča, kaj kašča — grad, in orjaški kozolec z »okni«, pa obokan hlev z govejo živino, in še svinjaki, pa žaga, ki veselo goni svoj »groš, groš, groš!« — To je domačija gospodarja Krničarja. Dobili smo ga, ko je pravkar stopil iz hleva. Pozdravili smo. G. pater nas je predstavil: »Glejte, g. Krničar, to je Vaša nova družina. Same mlade moči. Pripravljeni so Vam pomagati povsod: pri košnji, še bolj pa pri kosilu; pri mlačvi: omlatijo vam največje kose kruha; v hlevu pri kravah: pospravijo vam vse latvice kislega mleka. Sploh močno uporabna služinčad!« G. Krničar se je dobrovoljno smejal in nam vsakemu dal roko.

Nato smo šli v hišo. G. pater nam je zunaj dejal: »Jaz sem vas predstavil očetu gospodarju. Materi gospodinji pa se predstavite sami in jo prosite, da bi vam kruh pekla.«

Kdo bo govoril? Kateri izmed večjih, voditelj Bogovič? Krpan? Rekli smo: »Ne, ampak eden iz večine!« In sunili smo Vinkoviča, da je stopil naprej in prosil. Prav ganljivo je govoril: »Naše matere so ostale doma, v Ljubljani. Bodite zdaj Vi naša mati. Kaj naj počnemo brez vsakdanjega kruha? Prosimo Vas, mati gospodinja, pečite nam ga Vi. Hvaležni Vam bomo. Tudi naše mamice Vam bodo hvaležne, ko jim bomo pisali. Saj drva za peko bi Vam mi nanosili vsak dan, iz gozda.«

Kako smo se razveselili, ko nam je dobra mamica kar takoj obljubila, da bo vsak dan pekla za nas po pet hlebcev, širokih ko ribniška reta, in da je drv več ko dovolj v zalogi in jih torej ne bo treba nam donašati. S krepkim: »Bog Vas živi!« smo zaključili to najbolj kočljivo zadevo.

Ščuka v vodi.

Kakor žejen jelen po mrzlem studencu, tako smo hrepeneli mi po hladni vodi, da bi se, vsi prepoteni, v Sori ohladili, umili, osvežili. G. pater je videl to našo željo. Ustregel nam je: »Pojdite torej v vodo, da vam bo potem bolj teknilo tisto, kar ste s seboj prinesli; toda zaenkrat samo četrť ure. Pa red — pokorščina — medsebojna pomoč! Bogovič in Krpan naj bosta vaša »kopališka nadzornika«. Njiju morate brezpogojno vsi ubogati. Kdor ne zna plavati, naj ostane pri kraju!«

»I-či-či... i-či-či... bum... aaa« smo zdirjali po pokošnem travniku k bregu. Po poti sem še vprašal Julčeta Ščuko: »Znaš plavati?« — »Boš že videl, kako!« se je pobahal.

Pa sem res kmalu videl, kako. »Kopališka nadzornika« sta še enkrat za- bičala: »Kateri še ne znate plavati, se držite bolj kraja! Nikar v deročo sredo! Saj ni sramota, če še ne znate. Se boste pa letos naučili.«

(Dalje prihodnjič.)

KONGREGACIJSKI OBZORNIK

25 letnica druge kongregacije v zavodu sv. Stanislava.

Na praznik Brezmadežne bo 25 let, odkar so bili sprejeti prvi člani v drugo Marijino kongregacijo, namenjeno za nižjo gimnazijo. Prvikrat je bilo sprejetih 19 kongreganistov, v vseh 25 letih pa 992. Zdaj je v kongregaciji 67 članov in 98 kandidatov. Kongregacija je pod zavetjem Brezmadežne Device, njen drugi zavetnik je sv. Stanislav Kostka.

Za njeno ustanovitev se je posebno prizadeval prefekt Kovač Janez, zdaj župnik v Št. Vidu pri Vipavi. Prevzel je njeno vodstvo in jo je vodil tri leta. Za njim je bilo 9 voditeljev, ki so jo vodili v tej vrsti: po eno leto prefekt dr. Snoj Andrej, zdaj univ. profesor v Ljubljani, in prefekt Šimenc Jože, zdaj stolni kanonik v Ljubljani, štiri leta prefekt Stanonik Maks, zdaj profesor na II. drž. realni gimn. v Ljubljani, tri leta zavodski spiritual dr. Potočnik Ciril, zdaj semeniški spiritual v Ljubljani, eno leto prefekt Kordin Anton, zdaj konzultor v Skopju, tri leta profesor dr. Jaklič Franc, zdaj profesor v Kranju, štiri leta profesor Pavlin Jernej, po eno leto prefekt Kraljič Ivan, zdaj kaplan pri Sv. Jakobu v Ljubljani, prof. Pavlin J. in prefekt Kambič Alojzij, nato dve leti spet prof. Pavlin, ki jo vodi tudi letos.

Prvi načelnik Kočevar Štefan (padel v vojski 10. avg. 1915) je opravljal to častno službo dve leti, vsi nasledniki pa kot četrtošolci vsak po eno leto v tej vrsti: Jenčič Franc, umrl v Krakovu 9. avgusta 1916, smrtno nevarno ranjen v vojski, Ferjančič Edvard, Mlakar Jožef, Tome Matija, zdaj profesor v zavodu, Bernik Vinko, Grims Stanislav, Miklavčič Maks, zdaj profesor v zavodu, Mikuž Ciril, Budin Ivan, Poteko Pankracij, Kunič Jožef, Kržišnik Metod, Koncilja Janko, Stopar Anton, Piskernik Franc, Erjavec Janez, Janež Ivan, Mavec Jakob, Sodja Franc, Tavčar Martin, Seljak Vojnimir, Jarc Peter, Gabrovec Stanko. Letos je načelnik Okorn Dušan.

Ze 11. januarja 1911 sta obe kongregaciji dobili lastno kapelo, ki je v nji oltar s kipi Brezmadežne, sv. Stanislava in sv. Alojzija. Po vojski so postavili še oltar sv. Jožefa. Druga kongregacija je imela nekaj časa tedenske shode, zdaj jih ima v sobotah na 14 dni, menjaje se s prvo kongregacijo. Tiste sobote, ko ni shoda, so sestanki odse-

kov, ki jih je pet: evharistični, misijonski, literarni, treznostni in časopisni.

Evharistični odsek se po sv. očetu Piju X. imenuje Pijev odsek. Pospešuje pogostno sv. obhajilo, češčenje sv. Rešnjega Telesa in splošno duhovno življenje, zato je med odseki najvažnejši. V preteklem šol. letu so člani darovali mnogo duhovnih darov za uspeh evharističnega kongresa v Ljubljani.

Misijonski odsek se zanima za cerkveno edinost in za paganske misijone. Za te nabira rabljene znamke, staniol in denarne prispevke. V zadnjem šol. letu so člani darovali 695 Din, kupili so 150 misijonskih koledarjev in naročili 72 izvodov misijonskih listov. Pri sestankih so predavanja posebno o naših misijonarjih.

Literarni odsek ima svoj list »Jutranje zarje«, ki je bil ustanovljen l. 1910 za prve tri razrede nižje gimnazije, a ga je kmalu prevzela kongregacija. List šteje 25 letnikov, letos izhaja 26. letnik. V njem objavljajo dijaki pesmi, povesti, opise in potopise. Urednik je četrtošolec, pri urejevanju mu pomaga voditelj. Sodelujejo navadno le tretješolci in četrtošolci, drugošolci le izjemoma. Kot drugošolci so pisali n. pr.: v 1. letniku Sever Janko, zdaj profesor v zavodu, v 2. letniku sedanji minister dr. Krek Mihael, v 13. letniku pisatelj Javornik Mirko.

Uredniki »Jutranje zarje« so bili: Furlan Alojzij, Jereb Jakob (dve leti), Kalan Andrej, Mali Albin, Bizjak Franc, Vadnjak Adolf, Žvan Jakob, Vombergar Jožef, Golobič Alojzij, Mecilošek Rudolf, Poteko Pankracij, Snoj Venceslav, Potokar Anton, Javornik Mirko, Šone Viktor, Orel Valentin, Svet Franc, Kopač Janez, Golob Melhior, Aljančič Peter, Strašek Stanko, Vilhar Jožef, Lavrač Mirko in Klinar Janko. Zdaj je urednik Remic Ivan.

Med pisatelji, ki so v listu objavili svoje prve literarne proizvode, so n. pr.: Plestenjak Janez, Vodnik Anton, Žvan Jakob, Demšar Anton, Debeljak Tine, Vombergar Jože, Ukmar Vilko, Golobič Lojze, Tonkli Štefan, Potokar Tone, Javornik Mirko, Vovk Joža.

»Jutranja zvezda« je z 2. letnikom začela prinašati slike. Mežan Janez je ilustriral 2., 3. in 4. letnik, Kralj Tone 5. in 6. letnik, Ronko Tone 9. letnik, Mlakar Jakob 11. in 12. letnik. Pri drugih letnikih je sodelovalo navadno po več risarjev.

Obseg lista je bil različen, kakršno je bilo pač zanimanje zanj. Od 1. do 4. letnika je polagoma zrastle od 140 na 396 strani. Peti letnik pa je padel na 82 strani, to je najmanjši letnik. Najobsežnejši je 19. letnik, ki ima 530 strani. Uredil ga je Kopač, sodelovalo je 17 pisateljev in 10 risarjev. Golobič Lojze je uredil 10. letnik, ki ima 442 strani. Potokarjev 14. letnik sta napisala skoraj le Potokar in Javornik, drugi pisatelji le malo. Javornikov spis: »V sužnosti polumeseca« je izhajal vse leto.

Kongregacija je tiho in uspešno delovala 25 let. Pod zavetjem Brezmadežne in sv. Stanislava je svoje člane vodila k Jezusu. V njih mlada srca je polagala temelje krščanskega življenja. Da bi njeno delo rodilo bogate sadove, naj njene bivše in sedanje člane z ljubim Sinom blagoslavlja Devica Marija!

J. Pavlin.

Kočevje.

Menda se prvič v zgodovini »Naše Zvezde« bere na tem kraju ime našega črnega mesta. Zato oprostite, gospod urednik, če bo poročilo malo daljše, kot jih dobivate od drugod, kajti povedati imamo marsikaj.

Pusto in prazno je bilo zadnja leta pri nas. Životarjenje brez življenja. Strahoma je marsikdo gledal, kam drvi kočevska dijaška mladina. Pa je nenadoma prišlo vse drugače. Prej smo bili kakor ovce brez pastirja: eno leto celo brez verouka. Vsakdo razume, da v takih razmerah versko življenje med dijaštvom ni bilo preveč rožnato. Potem pa je nekega dne, tik pred zaključkom leta, nenadoma završelo po gimnaziji, da je prišel nov katehet! In z velikimi nadami smo pričakovali letošnjega šolskega leta, čeprav precej malodušno. Toda v pričakovanju se nismo nič zmotili. Kmalu po začetku šole smo imeli duhovne vaje, boljše rečeno: misijon, ki ga je vodil g. p. Bogumil Remec S.J. Prinesle so več sadov, kot jih je kdo pričakoval, kajti med dijaštvom se je izvršil popoln preobrat. V marsikom je ne- vera postala vera in mlačnost navdušenje.

Takoj smo sklenili, da popolnoma oživimo kongregacijo, ki je bila skoraj zamrla. In že ob prvem sestanku je prišlo okrog 80 fantov, pri dekletih pa okrog 50 dijakinj. To je bilo več kot dovolj, bali smo se le, da se bo prvo navdušenje ohladilo. Pa se ni. Še celo raste iz tedna v teden, kar je najlepši dokaz obhajilo med šolsko službo božjo. Sprva je bilo s tem težko, kajti marsikdo si je pomišljal, češ, kaj bodo ljudje rekli. Pa niso nič rekli, samo strmeli so. Tako je bilo zadnjo nedeljo v oktobru pri obhajilu okrog 200 dijakov in dijakinj. (Na gimnaziji pa je okrog 300 študentov!)

Tako se vedno lepše pripravljamo na slovesni sprejem v kongregacijo, ki ga mislimo napraviti 8. decembra.

Zavedamo pa se, da vsega tega ne bi bilo, če nam ne bi šli gg. predstojniki tako na roko. Posebno moramo biti hvaležni g. ravnatelju gimnazije, ki je za dijaško

kongregacijo prostovoljno odstopil sobo v šoli, kjer imamo dvakrat na mesec navadne sestanke, cerkvenega pa v prijetni kapelici Marijinega doma, kjer imajo tudi dijakinje vse svoje sestanke, nič manj pa tudi ne gospodu katehetu, ki si je naprtil na rame ogromno delo. Pri dekletih in pri fantih imamo namreč višji in nižji oddelek, tako da je še enkrat več dela kot sicer.

Na sestankih postaja vedno zanimivejše. Pri navadnih sestankih obravnavamo socialno vprašanje, vzgojo značaja in podobne stvari, ki so pač najbolj aktualne v današnjem času, in še posebno za Kočevje. Zdaj se pripravljajo tudi posamezni dijaki, ki bodo obravnavali to ali oni stvar in s tem pomagali g. voditelju pri napornem delu.

Tako približno smo začeli. Lahko bi povedali še marsikaj, pa naj bo dovolj. Privstavimo naj le še to — kar je prav za prav razumljivo — da smo vzbudili pri nasprotnikih velikanski odpor, ki se ga pa ne bojimo, temveč veselimo. Zavedamo se ob tem, da smo ustvarili življenje, ki ga do zdaj sploh ni bilo, in da smo na — pravi poti. To in vse drugo nam povečuje pogum in navdušenje, zato upamo, da se bomo v najkrajšem času spet lahko oglasili in se še bolj pohvalili.

Dekleta in fantje! Delajmo! Spreobrnimo Kočevje!

Duhovne vaje za DMK.

Pred začetkom šolskega leta smo imeli v Ljubljani, v Domu duhovnih vaj, 8., 9. in 10. sept., prve duhovne vaje? Prve? Da, prve takšne. Bili smo samo tisti, ki so »drugič« dopolnili svoje sedmo leto, ki so jih delali prvič, in vsak je imel svojo tiho celico. Bilo nas je 25: 8 iz stolne in 17 fantov iz jezuitske M. K. Važne so bile za nas te duh. vaje v naši razvojni dobi. Naj bi jih čimprej vpeljale vse M. K. Kako smo jih bili pa veseli, morete videti na naši sliki.

Nova pesem.

»Homo novus, via nova, novum cantum!« Tako sv. Avguštin in za njim ponavljamo isto tudi mi: novi človek, ki hodi po novih potih, hoče tudi novih pesmi. Ne kakor da bi zametali vse, kar je starega, nasprotno! Med starim moramo še marsikaj

poiskati in zbrati. Toda isto tako odločno se nam hoče po novih izrazih naših novih poti in našega novega gledanja v svet. — Zato prosimo vse, kateri kaj premorejo, da nam pošljete pesmi, ki bi se dale uglasiti, in katere bi mi mogli peti na naših shodih in sestankih, na naših izletih in taborjenjih. Kaj svežega, krepkega, kar odločno pristoja kongreganistu naših dni. Kar bo dobrega, bomo ponatisnili v »Naši zvezdi« in poskrbeli, da se uglasbi. Pesmi pa morajo biti strogo ritmične.

Portugalska bo dobila v kratkem svojo katoliško radio-oddajno postajo: Radio Renascença. Kar so katoličani dolgo želeli, so tako dosegli.

Gregorijanska univerza (papeška) ima sedaj prav za prav 7 fakultet z nad 100 profesorji: teološko, filozofsko, biblično, orientalsko, cerkveno-pravno, misijonsko in cerkveno-zgodovinsko. Število slušateljev zelo narašča. Letos je imela samo teološka fakulteta 2050 slušateljev, filozofska pa 1450.

Komunistična taktika. Iz komunističnega lista »Mladinska internacionala« je razvidno, da se bo taktika komunistične propagande med mladino spremenila. Tako naj člani komunističnih društev vstopajo v katoliška društva in naj »jih podpirajo v njihovem boju za neodvisnost«. Predvsem velja to za Nemčijo. Generalni načelnik nemške mladine mons. Wolker opozarja kat. mladino, naj se ravna po direktivah iz leta 1933: ne prevzeti v svojo zvezo nobene cele skupine pod nobenimi pogoji, vse posameznike pa, ki žele vstopiti, najstrožje preizkusiti z oziranjem na njih versko življenje, družino in preteklost in jim predpisati dobo preizkušnjo!! Povsod bo treba paziti!

Jezuit Tonielli je, star že 84 let, prosil svoje predstojnike, naj ga zopet pošljejo v ledene misijone Alaske, kjer je deloval že 44 let. Delo je moral zaradi boleznih prekiniti, sedaj pa prosi nazaj. Predstojniki so starčku ustregli. Misijonski duh!

V Abesiniji bodo ostali misijonarji za vsako ceno na svojem mestu.

Na kat. univerzi v Peipingu (Peking) je letos doktoriralo 120 slušateljev: 11 iz kitajske literature, 21 iz evropske filologije, 11 iz zgodovine, 22 iz socialnih ved, 4 iz matematike, 12 iz fizike, 10 iz kemije, 16 iz pedagogike, 5 iz filozofije in 9 iz umetnostne zgodovine.

V Madridu se je vršila po 5 letih ob velikem navdušenju ljudstva prva procesija. Bila je to prva javna procesija v republiki.

Te počitnice je prejel sv. mašniško posvečenje pater Mohamed Ben Abd El Gadi v Lille; prvo sv. mašo je daroval v senezišču oo. frančiškanov v Fontenay sur Bois. Pred 9 leti je prestopil iz izlama v katolicizem.

Na 8. kongresu švicarskih katoličanov je govoril zunanji minister Motta o krščan-

stvu in družbi: pravi mir more zrasti samo iz krščanskih korenin! Zaključil pa je: »Bog naših očetov, čuvaj še vnaprej našo usodo; prešini vse naše misli in naša dela s Tvojim duhom, napravi nas dobre in preproste ljudi! Križ, ki sveti na naših švicarskih zastavah, bodi naš credo. Tisti mislec je zadel najgloblji pomen naše države, ki je dejal: »Krščanstvo je nesmrtna setev svobode na svetu!«

Odločnost. V francoski občini Moutaubaut je učitelj svojevoljno odstranil križ iz šole. Starši so izvedli šolski štrajk in dosegli, da je bil odstavljn župan. Škof msgr. Louvard pa je odprl in blagoslovil novo privatno šolo, ki jo obiskujejo vsi otroci — razen enega! (Morda je učiteljev!?)

Katakombe. V mehiški škofiji Guadalajara je nadškof Orozco posvetil pred kratkim v podzemski jami 20 novih duhovnikov. Vsi že delujejo po deželi, preoblečeni v delavce in kmete.

V Leningradu smejo — zaradi posebnih razmer — katoličani sprejeti sv. obhajilo tudi zvečer.

Ameriška univerza v Pittsburgu je odslavila profesorja zgodovine dr. Turnerja, ki se je norčeval iz vere in iz svojih katoliških slušateljev. Rektor univerze je v svoji utemeljitvi med drugim napisal: »Učitelj, ki se vsaj malo zaveda svoje velikanske odgovornosti, ki jo ima napram mlademu, sprejemljivemu človeškemu bitju, ne more prav nič drugače kot ponižno pred Bogom kloniti.«

Letos 29. junija je bil v benediktinskem samostanu St. André v Belgiji posvečen v duhovnika nj. eks. Peter Celestin Tseng Tsiang Lou, prej kitajski poslanik, zunanji minister in ministrski predsednik Kitajske. 40 let skoraj je nosil diplomatski in ministrski frak, sedaj ga je zamenjal z benediktinsko haljo. Za novo mašo so mu čestitali predsednik kitajske republike, general Čang-Kajšek, ministrski predsednik in zunanji minister Wang-Tsing-Wei i. dr. Čudovita so pota božje previdnosti.

Mednarodni kongres Kristusa kralja v Salzburgu (konec oktobra), ki so se ga udeležili tudi Slovenci, je zaključil avstrijski zvezni predsednik Miklas z govorom, v katerem je dejal: »Novo kraljestvo Kristusovo je na pohodu! Narodi krščanskega zapada nimajo druge rešitve! Poslanstvo Avstrije je v tem, da oznaní vsemu svetu: edina prava ustava je teokratska!«

V Združenih državah znaša število konvertitov letno okrog 40.000. Zadnje dve leti pa čez 50.000. Po listu »The Lamp« (1934, str. 363) je bilo izmed 3000 konvertitov v nekem gotovem času 372 protestantskih duhovnikov, 115 zdravnikov, 126 juristov, 45 članov kongresa, 12 guvernerjev, 180 oficirjev in 206 pisateljev, glasbenikov in drugih kulturnih delavcev.

V misijonu Urundi (Kongo) štejejo letno 20.000 spreobrnjenecv.

Ugankarski kotichek

Prebiralnica

(A. Nabergoj, Maribor.)

k s u s a h i n p
s a k s j t e g u
r k j t g o s a o
t l r z , i t o j
i r , u u s v m d
u j i m v j i s !

Svetopisemski izrek

(Tine Benedik, Ljubljana)

15, 12, 16, 8, 11 — 2, 1, 14, 2, 7, 2, 15 —
9, 2, 11, 12, 13, 4 — 17, 8, 18, 2 — 9, 15, 1,
12 — 10, 8, 6, 8, 1, 12 — 7, 5, 8, 3, 12 —
6, 15, 1 —

Ključ:

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 slovenska revija
10, 11, 12, 13 moško ime
14, 15, 8, 16 zlo
17, 8, 18 ovira

Posetnica

(I. Cek, Št. Vid)

Dr. I. Tone Perin

Ig

Kateri je njegov poklic?

Sestavljalnica

(Tine Benedik, Ljubljana)

a, a, am, bag, ca, dad, dam, ga, go, kon,
ne, ri, ri, ster, te. — Iz zlogov sestavi 6
mest tako, da bodo dale začetne črke ime
slovenskega škofa.

Rešitev ugank pošljite na upravo »N. Z.«
do 28. novembra. Izžrebana bosta dva. Prvi
izmed onih, ki so uganili vse 4 ugank, dru-
gi pa iz onih, ki so uganili vsaj 2. Prva
nagrada: Svensson: Prigode malega Nonnija.
Druga nagrada: Kristusov mladeč. (Fras-
satti.)

Rešitev ugank št. 1.—2.

Steber. April, grozd, težak, lovec, omi-
ka, sever, sreda, Kongo, breza, mecen:
rožni venec.

Posetnica. Šolski ravnatelj.

Prevažno vprašanje. Ali si na-
ročen na »Našo zvezdo«.

Rešitev je prišlo 29.

Izžrebana je bila Žebrè Tatjana.

Naj takoj sporoči upravi, katero knjigo
želi.

Važno za ugankarje! Na ponovno izražen
dvom odgovarjamo, da imajo pravico do na-
grade le naročniki »Naše zvezde«.

M. L., D. v.: Ugankе so prišle za to šte-
vilko prepozno. Nekatere so prelahke, dve
pa sta dobri. Priobčim v eni naslednjih šte-
vilki. — Uganka »Rožni venec« je bila pra-
vilno tiskana, samo Tvoja rešitev ni pravil-
na. Le primerjaj jo s pravo rešitvijo.

NAJ NE BO NIKOGAR MED KONGREGANISTI, KI NE BI IMEL SVOJEGA STA-
NOVSKEGA KOLEDARČKA IN SVOJEGA GLASILA »NAŠE ZVEZDE«!

ŠIRI »NAŠO ZVEZDO«! — TAKOJ NAROČI KOLEDARČEK PRI UPRAVI N. Z.!

**25% ceneje
dobijo dijaki**

katerih starši so udje
Mohorjeve družbe,
knjige iz njene založbe

**v Mohorjevi knjigarni
v Celju, Prešernova ulica 17 in
v Ljubljani, Miklošičeva c. 19**

Mariborsko dijaštvo

kupuje vse potrebščine
in knjige v prodajalnah

Tiskarne sv. Cirila

Koroška cesta št. 5

Aleksandrova cesta št. 6

in

Trg Kralja Petra št. 4

KNJIGE

ŠOLSKE IN VSE DRUGE,
DOMAČE IN TUJE KUPITE V

**JUGOSLOVANSKI
KNJIGARNI**

V LJUBLJANI
(PRED ŠKOFIJO)

NOVA ZALOŽBA V LJUBLJANI KONGRESNI TRG

Se priporoča pri nakupu
knjig, šolskih in pisar-
niških potrebščin. Naj-
boljše blago po konku-
renčnih cenah.

Založba izvirnih slovstvenih del
(Cankarjevi in Finžgarjevi zbrani
spisi) in klasičnih prevodov iz sve-
tovne književnosti.

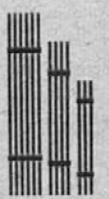
Papir šolske potrebščine

H. NIČMAN nasl.

*Prodajalna Katoliškega
tiskovnega društva*

Ljubljana, Kopitarjeva 2

**SALDA-KONTE
STRACE
JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE
MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE I.T.D.**

nudi po izredno ugodnih cenah

KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
REG. Z. Z O. Z.
V LJUBLJANI, KOPITARJEVA 6/II

KAR JE RES, JE RES!

Najlepše TISKOVINE, naj bodo že za
pisarniško porabo ali pa LITOGRA-
FIRANE ozir. tiskane v BAKROTISKU
za reklamne namene, prav tako tudi
KLISEJE za naše oglase nam dobavi

**JUGOSLOVANSKA TISKARNA
V LJUBLJANI**

Izvršitev je prvovrstna, material brez-
hiben, cene so umerjene, dobava točna.
Telefon 2992

JOSIP OLUP - LJUBLJANA

Trgovina z manufakturnim blagom, moško
konfekcijo in modnimi potrebščinami

Trgovski prostori:

Stari trg 2, Pod Trnovo 1, Kolodvorska 8

Dobra in cena

hrana

se dobi v

Zadružni kleti

Kongresni trg 2

Ljubljana

Širite list „Naša zvezda“

Ure, zlatnina,
optični predmeti

JAKOB VILHAR, urar
Ljubljana, Sv. Petra c. 36